

Predslovansko *sebrb „zadrugar“.

Donesek k praslov. socijalnemu sestavu.

K. Oštir, Ljubljana.

Okrajšave:

A = K. Oštir, Alarodica (Razprave znanstv. društva za humanist. vede I). BA = K. Oštir, Beiträge zur alarodischen Sprachwissenschaft. DAN = K. Oštir, Danuvius-Asamus-Naissus (Arh. za arban. star., jez. i etnologiju II). IP = K. Oštir, Illyro-Pelasgica (Arh. arb. II). IT = K. Oštir, Illyro-Thrakisches (Arh. arb. I). J = K. Oštir, Japodi (Etnolog III). M = K. Oštir, Vorigd. Metallnamen in Alteuropa (Arh. arb. IV). μ = K. Oštir, Vorgriech. $\mu\omega\lambda\nu$ (Natalicium-Schrijnen). PE = K. Oštir, K predslovanski etnologiji Zakarpatja (Etnolog I). SA = K. Oštir, Sumerski izvor abacističnih številčnih imen (Čas XVI). T = K. Oštir, Kleinasiat. $T\epsilon\sigma\upsilon\lambda\lambda\alpha\iota$ „die Wölfischen“ (Razprave V—VI). Valb. = K. Oštir, Zum Voralbanischen (Arh. arb. IV). VA = K. Oštir, Veneti in Anti (Etnolog II). VZ(f) = K. Oštir, Vorigd. (= alarod.) Zahlwörter auf dem Balkan (Fortsetzung) (Arh. arb. II—III).

§ 1. Radi boljšega razumevanja sledeče razprave na kratko o jezikovnih odnosih na severnem Balkanu in srednji Evropi do Baltika, o čemer več v zgornjih delih passim. Najstarejša plast na tem teritoriju so Staroevropeljci, ki so sorodni s Pikto-Liguri, Ibero-Baski, Raeto-Etruski, Predgrki in Staroprednjeazijati (Lyki, Lydi, Kari, Predhetiti etc.). Njihov jezik ni indogermanski, dočim spadajo na tem ozemlju še le doseljeni Traki in Ilyro-Veneti k centralnoidg. skupini, kjer sovpadajo labiovelari s palatali v velare in odkoder *g* mesto *z* v slov. *gosp* etc. Drugo idg. plast na istem ozemlju tvorijo istotako doselivši se satamidg. Baltoslovani in Albanci. Z Albanci spajajo navadno Trake in Ilyre, ki so baje tudi Satamindogermani; nikakor ne zanikam možnosti, da eksistirajo na severnem Balkanu še drugi satamidg. dijalekti poleg Albancev, vendar ohranjeni besedni zaklad, predvsem osebna in geografska imena, so večjidel predidg. in, v kolikor so idg., jih vsaj deloma prištevajo k centumidg. skupini.

Zatorej pomeni „pred-“ n. pr. v „predslov.“ etc. dvoje: a) predslov. = ilyrotrašk. n. pr. v idg. *ǵhans- > ilyrotrašk. *g(h)ans- > slov. *gost* „Gans“; b) predslov. = staroevrop. (seveda po ilyrotrašk. posredovanju) n. pr. etrušk. *āblon- „Apfel“ v *Auḷun-iṯ*- „Pomona“ = staroevrop. *āb(āx)l- id. v slov. *āblān-*, germ. *apl- etc. Različne od teh reliktoev so izposojenke kakor let. *ērms* „Affe“ iz etrušk. *ἄριμος*; poleg tega je mnogokrat nemogoče odločiti, ali je slov., z ilyrotrašk. korelatom se krijoča beseda ilyrotrašk. reliktoev na praslov. teritoriju, ali poznejša izposojenka od sosednjih, kulturno višje stoječih ilyrotrakov, kar velja n. pr. za *bersky* „Pfersich“ iz lat. *persica* z ilyr. *p-* > *b-* J 92 in z ilyr. femin. končnico *-ū* mesto lat. *-a*.

* * *

§ 2. V velikoruščini nahajamo *sjabr̥ sjabēr̥ sjabor̥, sjábrá*, dalje dijál. s *sj* > *š* *šabēr̥ šabrá* „Nachbar, Kamerad, Genosse, Bekannter, Freund; Bauer, der ein Stück Ackerland bearbeitet und in der Versammlung des Mir̥ Stimme hat“; iz drugih ruskih narečij cf. beloruski *sjabr̥ sjabrúk̥* „Verwandter, Bruder; Genosse, Teilnehmer an einer Arbeit“, maloruski *sjábra* „Gemeindeackerland“, *sjábri* „die auf *sjábra* Anbauenden“, *sjabró* „Nachbar“. Z *ja-* > *je-* pred palatali, posebno v nenaglašeni poziciji, cf. velikorus. *sebēr̥ sebēr̥ sébr̥, sebrá* „gemeinschaftliche Arbeit innerhalb des Mir̥“, *pri-sébr̥it̥ sja* — iz česar z metatezo malorus. *prysér̥byty ša* „sich anschmiegen, einschmeicheln“ —, belorus. *sébr̥* „Kamerad, entfernter Verwandter“. Iz staroruskih listin pr. *сѣбрѣ* v XII. stoletju, ohranjeno v listini iz XV. stoletja, etc. Solmsen, KZ XXXVII 596 sq. in Ljapunov, Sbornik otd. rus. jaz. i slov. Akad. Nauk SSSR CI/3 261, ki navaja tudi rus. dijál. *sibrá* s **sja-* > **sje-* > **sji-* črez **s'ə* l. c. 262. Poljsko *siabr* „Gefährte, Gesellschafter, Mitbruder, Genosse“ je najbrže iz ruščine, ker se je razvil ruski *ja* iz *ə*, ki bi v poljščini prešel v nosni 'ą ali 'e.

Za prvotni *ə* govori po Solmsen, KZ XXXVII 596 grška izposojenka iz južne slovansčine: *σέμβρος* v Patrasu, čigar pomen „γεωργός, ὃ δίδωμεν τοὺς ἀγροὺς ἡμῶν πρὸς σπορὰν καὶ τὸ ἡμῖσιν τοῦ σπόρου, ὅπως διανεύωμεν ἐξ ἑσῶν τὴν συγκομιδὴν“ Miklosich, Arch. f. slav. Phil. XI 633 se zelo približuje smislu ruskih besed. C. Jireček, Arch. f. slav. Phil. XXII 212 navaja še (in sicer iz Epira, Tesalije; iz otokov Korfu, Leukas in Kefalenija; slednjič iz Peloponeza): *σέμπρος, συμπρός* „Teilbauer, Halbpächter“, *σέμπρα, σεμπριά* „Teilbauerschaft, Gesellschaft“, *σεμπρέω, σεμπρώνω* „verpachten“, *ξεσεμπρέω* „die Teilbauer-

schaft, Kompagnie auflösen“, kjer pa je $\mu\pi = b$. Nosni ϵ je morebiti ohranjen tudi v *Sember*, *Semberija* „ein Teil der Nahija von Zvornik“ l. c., bodisi, da je ta izraz povzet iz starih listin — torej historična pisava in na tej sloneči izgovor? —, ali pa brže s sekundarnim nosnikom napram regularnemu **sebr-* v krajevnih imenih *Seberovo*, *Seberovac*. Iz prvotnega južnoslov. **seb(b)r̥* „poluzakupnik, zadrugar“ se je po C. Jirečku, l. c. in Istor. Srba I 95 razvilo shrv. *cebr̥ cebr̥u* „ $\epsilon\delta\tau\epsilon\lambda\eta\varsigma$, zakupnik, seljak“ v listinah iz XIV. stoletja St. Novaković, Arch. f. slav. Phil. IX 521 sq., danes *sēbar*. Shrv. *sebar* oziroma sekundarno *srebar sreber* pomeni „plebejus, rusticus, pučanin, kmet, seljak, težak, podložnik vlasteoski“, ali ne „rab“, o čemer cf. obširno C. Jireček, Arch. f. slav. Phil. XXII 211 sq. in Mažuranić, Prinosi za hrv. pravno-povjestni rječnik 1295.

Radi shrv. *sēbar* in rus. dij. *sjabēr̥ sjabr̥á* poleg *sjabr̥ sjabra* — cf. tudi *sebr̥á* poleg *sjabra* — je izhajati najbrže iz praslov. **sebr̥r̥* („ = besedni naglas, „ in „ = intonacija) iz **senbir̥* z dolgim \bar{e} radi rastočega \bar{e} v shrv. *sēbar* in s končnim naglasom radi novorastoče intonacije v *sjabēr̥*. Torej tip **kotbl̥* v rus. *kotěl̥ kotlá*, shrv. *kōtao kōtla*, le prashrv. nominativ **sēbār[r̥]* se je pod vplivom oblik **sēb[v]r̥* v drugih sklonih nadomestil s **sēbar* > *sēbar*, kakor n. pr. rus. *svēkor*, shrv. *svēkar*, slov. *svēker* napram genet. shrv. *svēkra*, gršk. $\epsilon\upsilon\varphi\omicron\varsigma$; seveda z novorastočim \bar{e} v **svēkr̥r̥* namesto **svēkr̥r̥* iz **svēkēr̥* napram ohranjeni prvotni rastoči intonaciji v *sēbar*.

Prvotni nosni ϵ južnoslovanskega **sebr̥r̥/a* > **sebr̥/a* se poleg novogršk. $\sigma\epsilon\mu\beta\omicron\varsigma$ ponavlja tudi v rum. *simbr̥á* „societas, communio, commercium, die Gemeinschaft, das Gemeinsame, Vergesellschaftlichung“; iz rumunščine je prevzeto madžar. *cimbora* „consortium, pactio, partitio, Vertrag, Gemeinschaft; ein armer Bauer, der sein Stück Zugvieh mit dem eines anderen zusammenspannt; Genosse, Kamerad, Freund, Spießgeselle“ Magyar-etymol. szótár 693 sq., kjer se izvaja rum. *simbr̥á* iz gršk. $\sigma\epsilon\mu\beta\omicron\lambda\alpha$ „Handelstraktat“, dočim smatra Miklosich, Slav. Elem. im Magyar. 53 madž. in rum. besedo za slovansko.

§ 3. Težava je z baltijskimi refleksi praslov. **sebr̥r̥*. Litavsko *sēbras* pomeni „Gefährte, bes. Teilnehmer an einem Geschäfte, Hälftrner, Kollege, Geselle, Kunde“, *sēbr̥áuti* „etwas auf die Hälfte nehmen oder haben, freundschaftlichen Umgang haben“. V letščini nahajamo *sēbr̥s*, *sābr̥s sābris* „Nachbar, Kamerad, Mitwirt in demselben Gesinde, Mitinhaber, Bekannter, Freund, Verwandter“ z dolgim \bar{e}/\bar{a} -vokalom poleg

kratkega *e* v *sębrs* „Freund, Kamerad, Kunde“. Na obliko s kratkim *e* se naslanja tudi baltijska izposojenka v fin. *seura* — komaj iz **sębr-* z *ęu* > **ieu* > *eu* kakor n. pr. v fin. dij. **nieula* > *neula* poleg *niekla* „Nadel“ iz germ.-got. *nępla* id. etc. — „Gesellschaft, Gefolge“, *seuralainen* „Mitglied einer Gesellschaft, einer Partei, Gefährte“, *seurakunta* „Gemeinde, Kommune, Kirchspiel“, *seurata* „folgen, begleiten“ — iz finščine so izposojene lap. dij. besede: *sęrvve*, *sebre* „societas“ —, estn. *sõbr* „Freund“ etc. V. Thomsen, Beröringer mellem de finske og de baltiske Sprog 215 sq. Slednjič se pojavlja v let. dij. še *uo* mesto *ęā* v *suobris* poleg *sub(u)rs* = *sębrs* in *sobaris* „Bauerhändler in Städten“, *sohbars* „ein Bauerhändler in Pernau“, *sobars* „Mitgesell“. Stpr. osebno ime *Sambur* Trautmann, Altpr. Personenn. 86 je etymološko nejasno, zato pride le eventualno v poštev pri določevanju prvotne oblike v baltijščini.

Lit. *sębr̃as* in let. *sębrs*, iz česar v let. *ę* > *ā*-dijalektih *sąbr̃s*, se smatra za belorusko izposojenko iz *с҃бр̃ъ* čez **s'ąbr̃ъ*, kakor n. pr. *kalędos* :: *коляда* etc. Tudi let. *sębrs* se razlaga v Latviešu valodas vārdnīca s. v. iz belorus. *с҃бр̃ъ* oziroma iz estn. *sõbr*; let. *sąbr̃s* reflektira v dij. kjer *ę* ne prehaja v *ā*, morebiti izposojenko iz let. *ę* > *ā*-dij. in *suobris* je po Endzelinu, l. c. s. v. *sębr̃s*, nastalo iz **sąbr-* in to iz rus. *с҃бр̃ъ*? Let. *sub(u)rs* in *sębrs* se izvaja l. c. s. v. iz estn. *sõbr*; ravnokakor *sobaris* l. c. s. v. *suobars*. Na tem mestu nočem osporavati možnost, da je lit.-let. **sębr-* izposojeno iz belorus. **s'ąbr-* oziroma **s'ąbr-*, vendar mi ta relativno pozna rusko-dij. izposojitev nikakor ne gre v sklad z dejstvom, da so finske izposojenke iz baltijščine starejše kakor germanske besede v finščini in da stavijo stik Finov z Germani v I. stoletje pred Kristusom Wiklund, Eberts Reallex. III 370. Tudi prarusko **s'ąbr̃ъ* iz **sębr̃ъ* z 'ā mesto *ę*, kakor ga še nahajamo v lit. *Lėnkas* < **Lęch̃ъ*, je za balt. > fin. izposojenke prepozno, brez ozira na *e* v *sębrs*, ki je v tako stari dobi z 'ā kvantitativno nezdržljiv. Če je lit.-let. **sębr-* baltijskega izvora in ne izposojenka — fin. *seur-* je na vsak način neugrofin. beseda, to radi skupine *-br-* —, tedaj je razmerje med **sębr-* in **sąbr-* v let. oblikah, v kolikor nimamo opraviti z let. dij. *ę* > *ā*, slično odnosu med predlat. *rāpa* = predlit. *rōpē* = predstvn. *ruoba* „Rübe“ in predslov. *rępa* = predstvn. *rāba* iz **ręph-*.

§ 4. Kvantitativna diskrepanca v predlat. *rāpa* :: predgršk. *ῥάπυς* razloži tudi *ę* ∞ *e* v *sębrs* :: *sębrs*, s čimer se še da primerjati: Predlit. *akęčios* „Egge“ :: predgerm.-kelt. **oket-* v stvn. *egida*, stky. *ocet*.

Predgot. *mēki* „Schwert“ :: predslov. *mečb* > *mčb*.

Predslov. *klēn̥* :: *klenj̥* „Squalius cephalus“ Berneker, Etym. Wb. s. v.

Predslov. *chrēn̥* „Meerrettich“ : **chren̥* > rus. dij. *chrēn̥* = slov. *hrēn*?

Predslov. **klēn̥* „Ahorn“ v shrv. *kljēn* :: *klen̥* poleg *klbn̥*, kakor *mečb* : *mčb*, kjer pa razlagajo *b* tudi iz *e* pred *č* v nenaglašeni poziciji.

Predlit. *eškētras* > *erškētras* :: predslov. *esetr̥* „Stör“ l. c. s. v.

Predslov. *kōdēlb* :: *kōdēja* „kodelja“ l. c. s. v.

Predslov. *ēlov-bčb* „Wachholder“ :: predarm. *etev-in* „Zeder“ l. c. s. v.

Predslov. *ēždžb* :: predlit. *ežgjs* „Kaulbarsch“ l. c. s. v.

Predslov. *ēzb* „jez“ :: predlit. *ežē* l. c. s. v.

Predslov. *mēdb* „aes“ :: iber. **med-* v *Medu-bric-enses plumbarii* etc. M 32.

Predslov. *želēzo* :: predlit. *geležis* „Eisen“.

Predslov. *ma-rēna* < **[w]rē[d]n-* :: predgršk. **[f]rēdan-* v *ἔρευθ-[o-φ]ἔδανov* id. J 105 „Färberröte“, predslov. **ma-rena* > rus. *marēna*, če *ē* ne analogično iz *ē*.

Predslov. *sēkyra* „Axt“ :: *sekyra* poleg *sokyra*, h čemur cf. z *ū ∞ u* predalb. **sakūr-* > *hekur* „Eisen“ in s *k ∞ g* predskyt. *σάκωρις* = predgršk. **σακωρ-* > **σακωρις* v Hesych. *σακωρις, κοπις, πέλκως* M 37.

Preddak. *χομήται* „Edelinge niederen Ranges“ :: predslov. *kōmetb* „(Frei)bauer“.

Predslov. **vēktb* „Sache“ > češ. *věc* :: **vektb* > stosl. *vešt̥b*, predgerm. **wextiz* > got. *waihts* etc. Morebiti iz **wē-gh-* — k *wē-* cf. VA 59 sq. n. pr. **vē-kvša* „Eichhörnchen“ : predrom. **kosja* etc. — in **gh[e]t(t)-* v predlat. *hetta* „res minimi pretii“, seveda ni izključeno tudi idg. **wēkwti-* : lat. *vox* etc. kakor *rēčb* > *reč*.

Predlit. *ēglius* „Eibe“ :: *ēglē* = predslov. *edla* „Tanne“ J 90.

H kvantitativnemu menjavanju *ā^x* :: *a^x* v predslovanščini cf. še PE 2 sq. in VZ 266 sq., kjer je govor o istem pojavu v staroevrop.-staroprednjeazijatskih jezikih; v začetku besede se *ā^x* : *a^x* razlaga tudi s takozvano slov. „Anlautsdehnung“. Slednjič seveda ne smemo pozabiti na idg. *ā^x* : *a^x*, kar pa pri zgoraj navedenih, vsaj večjidel neidg. besedah ne pride v poštev. Razlika *ē* :: *e* v **sēbr-* :: **sebr-* reflektira najbrže predbalt. **sē^lbr-* :: **seb^lbr-*; „^l“ je zlogovna meja, geminata *bb* je v baltoslovnanščini prešla v simpleks *b*.

§ 5. H kvalitativni alternaciji $\check{a} \infty \check{e}$ v balt. **sābr-* :: **sēbr-* cf. poleg zgoraj omenjenega *rāpa* :: *rēpa* še:

Predgršk. *μάκων* „Mohn“ = predslov. *mak* :: predgerm. **mēkh-* v stvn. *māgo* J 107.

Predslov. *kruša* „Birne“ z *ú* iz *āu* (shrv. *krūška!*) :: predlit. *kriáušē* z *iau* iz *ēu*; tako tudi predslov. *tud-jb* :: *tjud-jb*, seveda je možna tudi disimilacija *j-j* > [j]—j.

Predslov. *kuna* „Marder“ iz **kāun-* :: predlit. *kiáunē* iz **kēun-*.

Predbalt. **āb/m-* v let. *ābuls*, lit. *óbuls* „Klee“, let. *āmals* „Klee-anger“, *āmuls* „Klee“ poleg **dāb-* v lit. *dobilai* :: predslov. **dēb/m-* v **dē/ē-telj-*, z *-ēt-* iz **-ēbt-* in *-ēt-* iz **-ēmt-*, v shrv. *dētelina djētelina* etc. Berneker, s. v. *dētelv*; k *d-∞'* > *0* v **dā^xb/m-* :: **ā^xb/m-* cf. obsirno T 198 sqq. Pr. eventualno še **ā/ēm-* v let. *āmuls* „Mistel“, slov. *omela* = lit. *āmalas* :: lit. *emalas* (*emalas?*), stpr. *emelno*.

Predgršk. **knāk-* „gelb“ v *κνᾶζός κνηζός* „d' un jaune de carthame, roux, fauve“, *κνηζός* „safran bâlard ou carthame“ :: predslov. **knēk-t-* > *knēt* „Sumpfdotterblume etc.“.

Predbalt. **ābzd(r)u-* v stpr. *wobsdus* „Dachs“ (ž ∞ š) let. *āpsis*, lit. *obšrūs* :: predslov. **ēbzdu-* > **ēbzdw-* > *ēzvz* z regularnim *-dw-* > *-v-*.

Predslov. **nad^{tr}-* v stosl. *nadragy* „feminalia“ :: **nēd^{tro}* > *nēdro* in, radi **v^{tn}n-nēd^{tro}* > **v^{tn}nēdro*, tudi *ēdro* „Busen, (Mutter)schoß“, predgršk. **nēdu[r]-* v *νηδός* „Bauch, Unterleib“.

Predslov. *Danapris Danastris*, če je drugi *a* dolg :: **D^{tn}ēpr-*, **D^{tn}ēstr-*.

Predslov. **arāiš-* > *orēcht* „Nuß“ v shrv. *òrah* etc. :: predbalt. **rēiš-* > lit. *riešas*.

Predslov. **bālt-* > shrv. *blāto* „See, Kot“ etc. (*b ∞ p*) predrom. **palta* „Schlamm, Sumpf“ REW 6177 (*t ∞ s*) predlat. **pals-ūd-* > **pal-lūd-* > *palūd-* in predgršk. **παλσ-κ-* > *πάσζος*, predrom. (iber.) **balsa* „Pfützte“ REW 917 :: ilyr. *Pelso* „Blatno jezero“.

Predgršk. **kāph-* v *καφᾶν* > *κηφῆν* „bourdon, frelon“ :: predslov. **kēph-* > *čap* „Biene“ in s *k ∞ 0* M 6 ter *ē* :: *a* predlat. *apis* „Biene“.

Predbaltoslov. **kār^w-* „Kuh“ v lit. *kár^{vė}*, shrv. *krāva* :: predvenet. **kēr^w-* > *ceva*; k *r > ' > 0* v **kēr^w-* > *ceva* cf. VZ 274.

Predbalt. **wlāng-* „Bernstein“ > lit. *lāngas* „Fenster“ :: (*w ∞ m* T 190) etrusk. **malēng-n-* „Bernstein“ > (*ma*)*lena* „speculum“ poleg **mālēng-str-* (cf. predstpr. *lanxto* „Fenster“) > *maltštria* „speculum“ M 52.

Predslov. **mā-* v *ma-cēsno* „Lärchenbaum“ etc., če iz **mā-* :: **mē-* v *mē-sto* < **mē-gst-* v predtrašk. *gest-i-* „locus“ J 102 sq., 109.

Predtrašk. **pānd/neng-* „Silber“ — k *nd* :: (*n*)*n* cf. ilyr. *Blandona* :: *Βλανδῶνα* — v predmaked. **pān[e]ng-* > *Παγγ-αῖον* „maked.-thrak. Gebirge mit Gold- und Silbergruben“ = predgerm. **pāndeng-* > **panding-* v stvn. *pfēnting pfēnning* „denarius“ :: predslov. **pēn(n)eng-* > *pēnēg* M 23; -*ēn-* se razlaga tudi iz -*en-*, če je slov. nazalizaciona starejša kakor *nn* > *n*.

Predslov. *san* „draco“, iz česar radi oblike *sani sani* „Schlitten“ :: *predtrašk. ali *predskyt. > Hesych. *σηνίκη* „ἄτροχος ἕμαξα. καὶ τὸ τετραπόουν ζῶον, σάβρα παραπλήσιον. καὶ ζῶον πολέπων, ὅμοιον τοῖς κατοικιδίοις ὄνοις;“; običajno se smatra *σηνίκη* za slov. izposojenko, vendar se pri tem pušča vnevar *ā* > *ē*.

Predbaltoslov. **tūšš-ānt-* „1000“ — šš radi *š* > *h* v balt. > fin. **tuhanti* > *tuhansi*; -*s-* v germ. **pūsund-* iz -šš- po *ū* — v lit. *tūkstantis* = let. *tūkstuōts* = slov. *tjśōtjā* > shrv. *fisuca* :: **tūšš-ēnt-* v stosl. *ty-sešta* s šš > *s* napram *š* > *ch*.

Predgršk. **kār-* > *κῆρός* (?), *κηρός* „Wachs“ = predlet. *kāre* „Wabe“, predlit. *korj̥s* :: predlat. *cēra*?

Popolnoma sigurno je *ā* :: *ē* samo v slučajih kakor *rāpa* :: *rēpa*, ker baltoslov. *ā* :: *ē* reflektira tudi idg. *ō* :: *ē*, vendar ne pride pri zgoraj navedenih besedah, če so neidg., ta alternacija v pošteev. Idg. *ā* :: *ē* je dvomljivo Güntert, IF XXXVII 85 sq. Zelo razširjeno je menjavanje *ā* :: *ē* v staroevrop.-staromaloazijatskih jezikih; tako v predslov. *Danapr-* *Danastr-* :: **Dṛnēpr-* **Dṛnēstr-*; v predtraščini *Má-daxos* :: *Μήδοκος*, -*dava* :: -*deva* etc. IT 80 sqq.; v ilyrščini *Brattia* :: *Brettia* etc. J 90; v etruščini in maloazijatsčini *clan* :: *clenar*, -*at-* :: -*ητ-* etc. l. c. 88, BA § 3716, vsled česar gršk.-dijal. *α* > *η* v *μάτηρ* > *μητήρ*. Morebiti je tudi baltijska končnica -[*j*]*ē* napram idg. -*jā/ē* radi svoje izvanredne razširjenosti povzročena po traškem -*ā* :: -*ē* idg. -*ā*-debel; n. pr. trašk. **kēunā/ē* > let. *zaūna/e* :: **kāunā* > slov. *kuna*.

K *a* :: *e* v predbaltoslov. pr. še:

Predlat. *aper* :: predlet. *v-epris* = predslov. *vepr̥* VA 67.

Predstpr. *assanis*, predgot. *asans* :: predslov. *eseno* „Herbst“, etrušk. **esn-* > *ešia* „Ariadne < Göttin des Herbstes“ T 221.

Predslov. *Svarog* :: predtrako-skyt. *Σουρεγ-έθης* iz **Swōra/eg-* Valb. 101.

Predslov. *korvajb* „Art Brot“ :: predgal. *cervisia* „eine Art Bier“ iz **kā/ēr̥w-* „Gerste oder Weizen“ BA § 69.

Predlit. *su/idābras* „Silber“ :: predslov. *srebro* M 22.

Predsl. *smork-* :: *smel/brk* „abietinae“ J 98 etc.

Po mojem mnenju je alternacija *ǣ* :: *ě* posledica podaljšanja (pod naglasom?) in iz tega sledeče palatalizacije *a*-vokala. Herbig, Kleinasiat.-etrusk. Namengl. 30 razlaga ta pojav deloma z vokalno harmonijo n. pr.: lyk. Ἀλέξανδρος > *Alakssañtra*, *se ladi* > *sa ladi* „καὶ τῆ γυναικί“ etc.; tudi v predbalt. **sǎb[i]r-* > **sěb[i]r-* — cf. *i* v predsl. **sębbr̥* — stoji morebiti *ě* mesto *ǣ* radi sledečega *i*.

§ 6. Predbalt. **sābr-* :: **sěbr-* izhaja najbrže iz **sǎ/ěnb[i]r-* — k *n/m* :: *0* cf. spodaj § 12 —, to radi predsl. **sēnbir-* > **sębbr̥*; dalje morebiti radi let. dij. *suobris* z *uo* < *ǣn* v tautosylabični poziciji, seveda le, če je ta oblika izposojena iz let. dij. z ohranjenim *uo*, sicer je izhajati iz **sābr-* z dij. *ā* > *uo*. Nejasno je tudi let. *suobars*, *suobariba* (*uo* < *ān* ali *ā*?); to že samo po sebi nesigurno pralet. **sānbr-* bi se dalo podpreti s stpr. *Sambur* le, če bi bila dokazana sorodnost z praslov. **sębbr̥*. Poleg let. oblik z *ě/ā* in *uo* se omenja še *sub(u)rs*, ki je baje izposojeno iz estn. *sōbr*; seveda le, če *u* substituiralabijalni palatal *õ* iz prafin. *e* v **seōr-* iz balt. **sebr-*, h čemur V. Thomsen, Beröringer 100 cf. V Latviešu valodas vārdnīca s. v. *sūmbri* se navaja celo oblika z *m* *sūmbri* „Nachbarn“; nazal je bržkone sekundaren.

Iz zgoraj navedenih oblik se da rekonstruirati praslov. **sēnbir-* (> **sębbr̥*) in eventualno prabalt. **sě/ǎb[i]r-* — **sānbir-* oziroma **sānbur-* z baltoslov. *i* :: *u* iz *e* :: *o*, če je ta beseda idg., je dvomljivo! —, če ni baltska skupina slov. porekla, kakor se običajno misli — seveda brez ozira na to, da ni pri V. Thomsen, l. c. 156 sqq. skorajda nobene finske izposojenke iz balt., ki bi bila izposojena iz slov. —, in če je izpal *-i-* v **sě/ǎbr-*, k čemur cf. let. *āuns* „Schafbock“ poleg *avins* etc. Endzelin, Lett. Gr. 46, lit. *aviljys* poleg *auljys* „Bienenstock“. Radi fin. **seōr-* > *seur-* je izpad *i/u*-samoglasnika že prabalt., če že ne predbalt.

§ 7. Miklosich, EW 297 izvaja *sjabr̥* iz finščine. Fin. *seur-*, iz **sebr-* = estn. *sōbr* etc., je po običajnem mnenju izposojeno iz balt. **sebr-* in to iz *sjabr̥* ali estn. *sōbr*; torej odrivajo to besedo iz jezika v jezik in nikjer nima priznane domovinske pravice. Južnoslov. *sebr̥* veže l. c. s. v. Miklosich vprašaje s *Σάβειροι* „ἔθνος οὐννικόν“. Radi prvotnega **sębbr̥* — cf. novogršk. *σέμβρος* — je že glasoslovno vez s *Σάβειροι* dvomljiva in Miklosich sam izvaja v Slav. Elem. i. Magy. 53 rus. *sjabr̥* in rum. *simbră* iz **sębr̥*.

Zelo staro je spajanje slov. **sebr̥*, pravzaprav **sębbr̥*, z germ. **sebj-* „Sippe“ v got. *sibja*, ags. *-sibb*, sts. *sibbia*, stvn. *sippea sippa* —

stind. *sabhā* odpade, ker pomeni „colloquium > concilium“ in ker je sestavljeno iz **sa-bhā* „Zusammen-sprechen“ — Bezzenberger, A-Reihe d. got. Spr. 26 in slednjič Solmsen, KZ XXXVII 593, ki stavi semkaj tudi **s_ebh-r* > **sbbrr̥* > **sbr̥r̥* „Sohn“ v rus. *pá-serb̥* „Stiefsohn“, polj. *pa-sierb*; vendar je **sbr̥r̥* „Sohn“ vsekakor bližje **σιρβ*- v Hesych. *σιρβαλονον* „βρῆφος ἀπὸ ξένης ἐνηνεγμένον καὶ πεπραγμένον“ PE 9. Tudi *Σπόροι*, baje iz **Sbbr̥* (iz česar **sbr̥r̥* > *Sbr̥r̥* „Srb“?) + *σποράς*, je preslab dokaz za *-br-* > *-rb-* na praslovanskih tleh. Nosnik in *r*-sufiks v **sēbbr̥* je po [Petersson, Studien über die idg. Heteroklisie 71] kontaminacija iz prvotnega **sēbh-er*: **sēbh-n-és* > **sēbh-nés*. Tudi dolžina *ē* v **sēnbir-* > shrv. *sēbar* bi se dala primerjati dolgemu *ē* v germ. *Suēbi*, ki je kakor **sēbh-* izvedeno iz idg. **s(w)e-* „suus“ Walde-Pokorny, Vgl. Wb. II 456; reducijska stopnja **su-bh-* v stpr. *subs* „eigen“ spominja na let. *sub(u)rs*.

Rozwadowski, Sbornik otdel. rus. jaz. i slov. Akad. Nauk SSSR CI/3 361 misli, da je rus. *sjabêr̥* etc. izposojeno iz germ. **Ximbra-* v *Cimbri-Κίμβροι* in da je germ. **ximbra-* iz **xim-ra-* < **kīm-ró-* sorodno s slov. *sěmbja*, let. *sāime* „Familie, Gesinde“. Naravnost s *sěmbja* veže **sēbbr̥* čez **sēm-b-r̥* Ljapunov l. c. 261. Brückner, Slow. etym. 487 izvaja **sēbbr̥* iz idg. **sem-* „cum“, slov. *sq-* in opozarja glede *-b-*končnice na stpr. *Sambi*.

V Magyar etymologiai szótár s. v. *cimbora* 694 se razlaga rum. *simbră* = novogršk. *σέμβρος* = južnoslov. **sēb[ɔ]ra/ɔ* iz gršk. *σύμβολα* „Handelstraktat“; če pomislimo na rimskega *caupo* „Krämer“, ki je preplaval germanske in slovanske dežele — glej slov. *kupiti* in got. *kaupōn*; iz germ. je prevzeto fin. *kauppa* „mercatura“ —, ni ta razlaga nikakor preneverjetna, vendar mi je potek: „gršk. *σύμβολα* > rum. *simbră* > slov. **sēbra/ɔ* > lit. *sēbras*, let. *sēbrs* > fin. *seur-*“ kočljiv iz dveh razlogov: a) ni nobene druge praslov. izposojenke iz rumunščine — vulgarnolat. **symbola* radi še le rum. *-l-* > *-r-* nikakor ne more biti izhodna točka! —; b) pomenski prehod od trgovskega „Handelstraktat“ do kmetijskega „Teilnehmer an der Wirtschaft“ v **sēbbr̥* je precej prisiljen. Predvsem pa ni s to razlago v skladu dejstvo, da je slov. **sēbbr̥* najbrže sorodno s trašk. *ζιβρο-θ-ιδες*, o čemer takoj spodaj, in da je torej njegova eksistenca zagotovljena dolgo pred pojavom rumunskega jezika.

§ 8. Hesych. navaja pod *Ζιβροθιδες* sledečo gloslo: *ζιβροθιδες αἱ θραῖσαι, ἢ θραῖκες γηῆσιου*. Med *v* in *θ* v *ζιβροθιδες* stoji pokvarjena črka, ki se je mogla v očigled predstoječega *ζιβόνια* in sledečega *ζιγρος* glasiti *ρ*, torej: *ζιβροθιδες* — cf. tudi z *ζιβρο-θ-ιδες* sorodno

Z[ι]βερ-θιωδρος v § 16 —, čigar ζιβυρ- ni daleč od slov. *sebr̥r̥. Predno obravnavam pomenski odnos med *sebr̥r̥ in ζιβυρθιδες, par besed o fonetični razliki med praslov. *sebr̥r̥ iz *senbir- in trašk. *ζιβυρ- v ζιβυρθιδες.

K s-∞ z- v *sebr̥r̥ :: ζιβυρ- cf. predbaltoslov. s- :: z- v sledečih slučajih:

Predlet. sūbrs s(t)umbrs „Auerochse“ :: predslov. zqbr̥r̥ „bos jubatus“; z wi-prefiksom cf. predgršk. φιφ Ἴώ Ἴων „juvenca“ iz *wi-sō(n) in str. wi-ssambrs „bos primigenius“ etc. VA 69.

Predslov. *kešul- > *čečel̥r̥ „velamen“ :: *kužul- > *k̥zulo id. Berneker, Etym. Wb. s. v. čechl̥r̥; k e ∞ u cf. T 193.

Predlet. āpsis „Dachs“, predlit. obšr̥s :: predstpr. wobsdus (sd = zd), predslov. *ēbzd̥- > *ēzdv̥- > ēzv̥r̥, v kolikor nimamo opravljanja s šd > žd.

Predlit. slesnas „Knöchel“ :: predslov. glez̥n̥r̥; nesigurno, ker tudi idg. -s- prehaja v slov. -z- Zupitza, KZ XXXVII 397 sq., vendar spominja g- :: s- na predslov. k̥rga „Art Gefäß“ poleg *k̥rk- v k̥rčag̥r̥ „Krug“, k̥rč̥ma „Krug = Schenke“ ∞ predgerm. *krūs[s]- > Krause etc. M 50, torej ni izključeno tudi predbaltoslov. menjava nezvenečega s z zvenečim z.

Predskyt. Ἀνάχαρις „skyth. Philosoph“ iz *ana[q]-χarris z r-r > θ-r — cf. predskyt. ἄνορ „voš“ — :: predslov. gorazd̥ „peritus“; praoblika *khar̥ts- ∞ *g(h)ar̥zd- s k(h) ∞ g(h) kakor predslov. k/chruša :: gr̥ša „Birne“ in ts ∞ zd M 7.

Predslov. chys̥r̥, chyša = predgerm. *xūs- „Haus“, oboje iz *khūs- (s ostane v slov., le š prehaja v ch!) :: predslov. chyz̥r̥, chyža; spada z ū ∞ ā k etrušk. a-caz-r „supellectilia? = pohištvo“ in dalje k predlat. casa z dij. ohranjenim -s-. K ū ∞ ā cf. etrušk. ufle :: afle etc. in predslov. *kyp̥r̥ :: kap̥r̥ „εἶδωλον“.

Predgerm. > svn. kursina „Pelzrock“ :: predslov. k̥rz̥no; seveda če z ne na slov. tleh iz s radi r in n. Najbrže s k ∞ g (kakor k/gruša!) k predtrašk. *gērs- > *dzēl̥r- v ζείρα „εἶδος χιτῶνος“ z rs > r, o čemer drugje več.

Predgršk. *λα[σ]αρ- > ἄ-λάρα (a :: ē) predslov. lēs-ka „Hasel-“ :: predslov. loza „Reis, Rute“ = lit. lazà poleg laz-dà „Hasel“, kjer je mogoče tudi sd > zd; obširneje o teh besedah drugje.

Predslov. most̥r̥ = predgerm. *mast- :: predidg. dial. *mazd- v lat. *mād- > mālus, nir. maide J 106.

Predgerm.-slov. *phast- v slov. post̥r̥ = germ. *fast- „Fasten“ :: predital. *phazdj- > *fazdj- > lat. dij. *hād̥j- > *(h)āj̥j- v j-āj̥ūnus (z

j- radi *-jj-* v sledečem zlogu!) > *jějūnus*; k *f-* > (*h-*) cf. *fasēna* (: [*f*]*sa-**bulum*) > *arēna*.

Predlet. *sence* „Muschel“ :: *zence*; k predgršk. *σέμελος* „κοχλίας“ Hesych., **σαμ-* „Stein“ v Hes. *σαμώση* „*κεραννώση*“ etc. T 193 z let. *mk* > *nk*.

§ 9. Iz (pred)traščine cf. k *s-* :: *z-*, v kolikor ni gršk. *σ-* : *ζ-* le približni znak traških *s-/z-*spirantov oziroma *s-/z-*afrikat, sledeče:

Predtrašk. *Σάλμοξις* :: *Ζάμοξις* „*Κρόνος*“ = *Ζάμοξις* iz *Ζάμολξ-ι-ς* „*Erdgott“ in **ζαμολ-* „*Erde*“ k predgršk. **Σελμελ-* > *Σεμέλη* „*Erdgöttin*“.

Predtrašk. *Αβλό-σελμυς* :: *Αβλό-ζελμυς*.

Kar. *τουσόλοι* „*Pygmäen*“ :: predtrašk. *κά-τιουζοι* id. s *tt* iz *τ* po naglašnem vokalu; h *ka-* (kakor predslov. *ka-*, *ko-*, *če-* etc.) cf. M 32 z literaturo.

Predtrašk. **ūs-* „*Hund*“ v dak. *usa-zila* „*Hundszunge*“ :: pred-slov. **ūzj-* v *υ-γζ-βτς* „*Hund*“.

Kar. **sū(r)ān-* „*βασιλεύς*“ v *Σουάγ-γελα* „*Königsgrab*“ (*s* ∞ *th* in *ū* ∞ *ei*) *Θεάγ-γελα* id. — *-γελα* = etrušk. *cela* „*cella*“ — (∞ *r* M 8, T 184) predgršk. *τίραννος* = etrušk. *Turan* „*Aphrodite*“ :: predmaked. *Ζειρήνη* id. Isti **su(r)-* „*άναξ*“ (cf. maloazijat. z *u* ∞ *a* *Σάρος* „*Κοίρανος*“) v preddak. *ζουούστη(ρ)* :: *zyred* „*άνακτόριος*“ = *Feldbeifuß*“ s *-str-* kakor *τουκάστρα* :: *tyky*.

Predgršk. **āsó-* „*weiß*“ v *άσφó-δελος* „*albūcus*“ :: predtrašk. ? **ζβ-* v *ζβιχ* „*λευκόν*“ — Hesych. navaja *ζαβιχ!* —, če ne iz **sbh-* > **zbh-*; k **sop/b(h)-* „*albus*“ cf. obširno M 22 ter ilyr. **sabh-* „*weiß* > *Weizen*“ v *sabaja* „*Art Weizenbier*“ in z *b(h)* ∞ *m* T 190 predgršk. *σεμí-δ-αλις* = predlat. *simila* „*feinstes Weizenmehl*“ iz **ssēm-* „*albus*“.

Preddak. *Germi-sara* :: *Γερμί-ζερα* „*Warmbad*“; **germ-* < **garm-* = idg. **g^hhorm-* „*warm*“, **sar-* spada k steurop. **sā^hr-* v rečnih imenih, o čemer obširno v BA § 242, DAN 349.

Predtrašk. *Βόσις* :: *Ζεὺς Βόζιος* na novcu iz mesta Hierapolis?

Predtrašk. *-σαρ-* **„Kind*“ (kakor predslov. *sar-btς* „*Sohn*“) v *Βελι-σάριος*, *Κομο-σαρόνη* IT 114 :: *-ζερ-* v *Βριννα-ζέρης* etc.

Predtrašk. *-sen-* v *Μοννα-σένη* :: *-ζεν-* v *Αβλόυ-ζένης* etc.; **-sen-* k predgršk. **i-sn-* v *ίνις* „*enfant*“ z *i-* T 245 sq.?

Predtrašk. *-suc-* v *Dentu-sucu* „*Tochter des Scerulo*“ :: *Tau-zic-*; k etrušk. *σεχ-* „*filia*“.

Trašk. *ζειπότης* *ζειποιτής* „*άπερχότης*, *περιχότης*“ k slov. *sypati*, *sypati* „*fundere*“, če je *ει* = *ü*, sicer k stind. *kšipāti* „*wirft*“ s *s-* > *z-*?

Predgršk. *σάπιθος* „*θυσία*“, *σπ-ένδ-ω* etc. T 238, J 110 :: (*ǣ* ∞ *ě* > trašk. *ǣ* > *ī*) predtrašk. *Ζείπας* *Zipa* v bilingvi *θυσιασται περι ιερεα Ποπίλιου Ζείπα* = *cultores sub sacerdote Popilio Zipa*.

*Predtrašk. > maked. *ἄλιζα* „Baum *λεύκη*“ spada s *-s-* > *-z-* k staroevrop. **alis-* „Erle“, o čemer BA § 13 in slednjic J 108 cf.

Predtrašk. *Ὁ-δρόσαι* :: *Druzi-para* etc.

Preddak. *Sarmi-ze-get-usa* „Hauptstadt in Dakien“ (**-get-* iz **-gat-* k *Γέται*) najbrže s s iz *k(h)* pred *ě* in z *ǣ* > *ǣ* radi predslov. *čermě* „Zelt“ (*k* ∞ *kh* in *e* ∞ *a*) *chormě* „Haus“, vendar tudi ta sekundarni s- prehaja v *-z-*, cf. *Ζεμιτζεγέθουσα*¹.

Preddak. *-βοστ-* „tragen“ (v dak. *ταρα-βοστεις* „*πιλο-φύροι*) = predgršk. *βαστάζω* id. = predlat. *basterna* „Sänfte“ odgovarja **ba/ozd-*, ohranjeno le v predlat. **bazdj-* > **bādj-* > **bāj-* > *bajulus* „Lastträger“.

Predlat. *satura* „eine Fruchtschüssel“ morebiti = predtrašk. *ζετρατα* „*χύτρα*“; seveda je glede *satura* običajna razlaga (: lat. *satur* „satt“) verjetnejša. Hitreje z *e* < *i* (cf. Jokl, Eberts Reallex. s. v. Thraker 286) k predgršk. *σίττινβος* „*écuelle de terre*“ in eventualno predlat. *situla* „Eimer, Trog“, ki pa brže k *sīnum*, lit. *si-lė* etc., tako da se glasi praoblika ali **ssit-r-*, ali pa **si-tr-*.

Predfrygotrašk. *Σαβ/βάζιως* vežejo z maloazijat. *Σαβ/νατρα* etc., kjer nahajamo od istega korena tudi *Ζαβηλος*.

Predtrašk. **-sūr-* v *Καρά-σουρα* etc. :: **-zūr-* v *Κουρτον-ζοφρα*.

Predtrašk. *Γάσωρος* :: *Γάζωρος*.

Predtrašk. *Tiristis* :: *(*Tirizd-?* >) *Τιριζις* kakor predlit. *stumbras* :: predslov. *zqbrz*.

Predtrašk. reka *Ἄρζος* sigurno z *z* :: s k ilyr. (Histria) *Arsia* „reka“ — iz **ár[ī]s-* radi ilyr. > shrv. *Risan* : *Ῥίζων* — in dalje h kar. *Κυβ-ερσος* „reka“, *Ἄρσ-* :: *Ἄρζ-* Sundwall, ENL 77 sq.; ravnoutako *Bersovia* (: gornjeital. rečno ime *Bersula*, kjer je idg. **bherg-* > **bherz-* neverjetno) :: *Berzobim*.

Nesigurno je, če pripada dak. *ζήνα* „Schierling“ k lat. *sanie* „verdorbenes Blut, Geifer, Gift“ s trašk. *ǣ* > *ě*. Isto velja za predtrašk. *σανάπη* „*ή πινουσα πλειστον οίνον*“ :: kilik. *ζιγγόω* „drink“, če iz **sen-* :: **sin-* kakor v *Σινώπη*, kar vežejo s *σανάπη*.

¹ Seveda je možno v tem slučaju ravnoutako tudi predtrašk. *k* ∞ *g* IT 92 — o čemer še Jokl, Eberts Reallex. s. v. Thraker 289 cf. — in dalje **ke-* :: **ge-* > **se-* :: **ze-* > **sa-* :: **za-*, torej najprej menjava *tenuis* :: *medija* in nato *palatalizacija*.

§ 10. Isto menjavanje $s(s) \infty z(z)$, oziroma $s(s) \triangleright z(z)$ ali $z(z) \triangleright s(s)$, nahajamo v ilyr. in predilyr. materijalu:

οιβόνη :: *ζιβύνη* „Art Speer“, *Senta* :: *Ζέντα*, *Das(s)ius* :: *Dazas*, *Pasini* :: *Pazinates*, *Maeseius* :: *Μαιζαῖοι* etc. J 92; nadalje v predgrščini: *σεκούρα* > *σικύρα* „concombre, citrouille“ :: *ζακιν-νθ-ίδες* *ξεκελιίδες* „κολοκύνται“, *σάλος* „agitation (du sol, des flots)“ :: *ζάλη* „tempête sur mer“, *Σαγνθίνας* :: *Ζάκυνθος* Fiesel, Namen griech. Myth. 60.

Posebno pogosta je ta alternacija v starih maloazijatskih dijalektih: *Σαβαλος* :: *Ζαβηλος*. — *Σοβαλα* :: *Ζοβαλιων*. — *Σα* :: *Ζας*. — *Σεμεα* :: *Σαδα-ζεμς*. — *Σουειμος* :: *Ζοφαιμς*. — *Ασος* :: *Ασης* :: *Αζων*. — *Δασων* :: *Δαζας*. — *Αρσας* :: *Αρζανος*. — *Μονο-γισ(σ)α* :: *Γισζηνος*. — *Κοσεις* :: *Κοζα-*. — *Μασοκα* :: *Μαζακα*. — *Μουσα* :: *Μουζηνος* etc. Sundwall, ENL Index. s. vv. Lenizacija (> zvenečnost) $s(s) \triangleright z(z)$ je najbrže povzročena po nenaglašenosti ali slabi naglašenosti predidočega vokala, posebno v sestavljenkah n. pr.: *Σπα-* :: *Κακα-σβος*, *Κασα* :: *-καζος*, *Σοα* :: *-ζοας* etc. IT 78, 94, tako da s :: z v predslov. **sēbr̥* :: predtrašk. **ζιβυρ-* nikakor ni nerazložljivo, brez ozira na to, da je ζ - morebiti le aproksimativni izraz za trašk. (t)s-.

§ 11. Glede *ř* v predtrašk. **ζιβυρ-* :: *ē* v *ēn* predslovanskega **sēbr̥* (k dolgemu *ē* cf. -*ē-* v shrv. *sēbar* iz -*ēn-*) in eventualno v predlit. *sēbras* poleg *ā* v predlet. *sābrs* cf. traško zoževanje *ē*-vokala v *ē* > *ř* v vzgledih *Ψησκον-* :: *Ψισκον-* poleg *ē* > *ā* — tako Jokl, Eberts Reallex. s. v. Thraker 286 sq.; možno je seveda ravnotako predtrašk. *ā* :: *ē*, h čemur zgoraj § 5 cf., in dalje trašk. *ē* > *ι* — v *Ψασκον-*, kar popolnoma odgovarja predslov. **sēnbir-* > **sēbr̥* :: predtrašk. **ζιβυρ-* :: predbalt. ? **sābr-*. Isto velja za *ǣ* :: *ě* :: *ř* v besedah, ki jih navaja Jokl, l. c., n. pr. **ghēl-* (> stind. **jhāl-* > *hālā*) > *ζιλας* „Wein“ — po mojem mišljenju z ζ iz *gh* pred palatalom, ne iz *gh!* —, *σαλία* „Bockskraut“ :: *Σιλανός* etc. Zoževanje *ē* > *ι* v traških dijalektih je povzročilo tudi vsaj delno *ē* > *ē* > *ι* pri v Tracijo doseljenih Gotih n. pr.: *acētum* > *akeit* „jesih“, *qēns* > *qeins* „Weib“, *slēpan* > krimgot. *schlipen* „schlafen“ etc. Baader, Natalicium Schrijnen 311 sqq. Ni izključeno, da je tudi *ǣ* > *ř* v gršk.-lat. **monak(h)o/us* > slov. *mъnichъ*, stvn. **munīk-* > *muni*h (ki bi v slov. dalo **mъnichъ* z *ъ* mesto *i*) etc. IT 97 sqq. posledica traškega posredovanja v prvi dobi pokristjanjenja severnega Balkana (okolo IV. stoletja po Kr.); k *ǣ* :: *ě* :: *ř* cf. *-dava* :: *-deva* :: (*Plov*)-*div* in *h k* > *kh* > slov. *ch* cf. trašk. aspiracijo nezvencih eksploziv Jokl, Eberts Reallex. s. v. Thraker 289.

§ 12. Pred *b* v **ζιβυρ*- manjka nosnik *m* ali *n*, ki je ohranjen v **sēbr̥*. Ta nosnik ni bil labijalni *m*, ampak le dentalni *n*, če je let. *suobr-* nastalo iz **sānbr-* in ne iz **sābr-*; v letščini prehaja namreč le tautosylabični *ān* v *uo*. Nazal manjka tudi v let. *sābr-* in *sēbr-*, seveda le, če so balt. besede genuine in ne izposojene iz rusk. refleksov praslov. **sēbr̥*. K izpadu nosnikov čez nazalizacijo predstoječih vokalov v (pred)traščini cf.: *Κάμψα* :: *Κάψα*. — *Μελαντιάς* :: *Μελιτιάς*. — *Πολόνδα* :: *Πάλοδα*. — *Πινζος* :: *Πίζος* — *Κύμψαλα* :: *Κύπελα*. — *Σκόμβρος* :: *Scorpius*. — *Τιάραντος* :: *Σέρετος* etc. IT 86, kjer se (z *l* ∞ *r* kakor *Λοιδίας* :: *Ροιδίας* etc. l. c. 85) še omenja **sku/ale(n)g/k-* v *σκάρακη* „ἀργύρια“ :: predslov. *skūlēg̥* **v-sćlēg̥* (*u* ∞ *i*) *ščlēg̥* = predgerm. **skilling-* „Schilling“.

Obširno o *m/n* ∞ *θ* v staroevrop.-staromaloazijatščini cf. M 18 in 21 n. pr.: maloazijat. *Ασ[τ]πενδος* :: *Εστφεδ-*, etrušk. *lange* > *lafe* *Lappa*, iz česar je poleg nazalizacije predidočega vokala — tako v lyk.-etruščini Fiesel, Namen griech. Myth. 61 — razviden tudi prehod: *nazal* + *konzonant* > *geminirani konzonant*.

Iz predbalt. in predslov. pr. k *n/m* ∞ *θ* sledeče:

Predslov. **pek(j)ēnt-* > **pečēt̥* „Petschaft“ v polj. *pieczęć*, slovin. *pjiččič* :: **pek(j)ēt-* > *pečat̥*; k predgršk. *πεσός*, *πετός* „jeton“ iz **pekjo-*.

Predslov. *klen̥* „Ahorn“ :: predlit. *klēvas*; k *-ua-* cf. J 106.

Predslov. *kođēlv̥* „kodelja“ :: aquit. **kad-* v *Cadurci* „berühmt durch ihre Leinwandfabrikate“ in dalje k istemu **kan-* kakor *konoplja-κάνναβις* in dalje *κάννα* „Rohr“; pomenski prehod: „Schilf > Hanf > Lein“ se je izvršil, ko se je uporaba konoplje umaknila lanu.

Predslov. *dētēja* :: *dētēja* „Klee“ je nesigurno, ker *-et-* in *-ēt-* morebiti iz *-ēmt-* :: *-ēbt-* zgoraj § 5.

Predslov. *esenv̥* „Herbst“ :: etrušk. *ešia* „Ariadne = Herbstgöttin“ iz **es[n]-ia* T 221. *Ἀρι-άρνη* iz **-asn-*?

Predslov. *golq̥b̥* „Taube“ :: (*a* ∞ *u*) predbalt. **gulāb-* > lit. *gūlb-* *as*(?) „Schwan“; predbaltoslov. izvor sledi iz *g* ∞ *k* in *b* ∞ *p* v predlat. *columba* :: predslov. **kulā[m]p-* > **kūlp-* > *kēlp̥* „Schwan“. Dalje k predskyt. *ἄ-γλω* „κίκνος“ etc. A 310.

Predslov. *labq̥dv̥* „Schwan“ :: *lebedv̥*, stvn. *albiž* spominja v sufiksu *-(n)d(h)-* na predgršk. *αἰγυθός* :: *αἰγυθός* „Art Vogel“ in spada k predidg. dij. **l-bh* „albus“; isti *-nd(h)-* :: *-(n)d/t-* nahajamo v predgršk. *ἔρεβινθος* :: predstvn. *araweiž* „Erbse“ in v predmesap. *βρεντ/δ-* „Hirschgeweih“ :: predlit. *brēdis* „Hirsch“.

§ 13. Nadalnja razlika med slov. **sebr̥* in trašk. **ζιβυρ-* obstoji v vokalni alternaciji *-i- :: -u-*. Morebiti imamo opraviti v prabalt. istotako z *-u-*, če se glasi radi stpr. imena *Sambur* praoblika **sē/ǎ(n)-bur-*, iz česar **sē/ǎ/n/br-* > fin. **sebr-* z balt. izpadom *-u-*. Seveda ni nemogoče, da tiči tudi v praslov. **sebr̥* > rus. *sjabēr̥* prvotni **sebr̥* = **ζιβυρ-* = *Sambur*, čigar *-r-* je v deklinaciji pred palatali prešel v *ɾ* n. pr.: v lok. **sebr̥e* > **sebr̥ē*, v nom. pl. **sebr̥ri* > **sebr̥ri* etc. Primerjaj isti pojav v *d̥br̥* > *db̥r̥* > rus. *debr̥*, *br̥vno* > *br̥vno* > rus. *brevno* etc. Ali je v južnoslov. **sebr̥/a* > novogršk. *σέμβρος*, rum. *simbră* izpal *ɾ* ali *ʁ*, to se ne da več določiti. Ravnotako pa seveda ni izključeno tudi praslov. **sebr̥*, iz česar sekundarno rus. **sebb/ɾ[ʁ]*; predbaltoslov. praoblika torej **sē/ǎ(n)br-* z izpadom *-u-*vokala kakor v trašk. *Σπαράδοχος* > *Σπάρτοχος*, *Περοντιχόν* :: **Buru[n]tik-* > *Burticum*, *Βουρι-* > *Βουρ-* IT 90.

Slednjič je samo enkrat zapisano *v* v itak pokvarjenem *ζιβυ.θιδες* napram *e* v (z *ζιβυρθιδες* sorodnim) **Zibερ-θιοθρδος* (o čemer spodaj § 16) > *Zβερθιοθρδος* > *Zβελθιοθρδος*, *Zιβελσοθρδος* sumljive vrednosti. Ker je *e* tudi izraz za odprti trašk. *i* n. pr. *Κενδρισός* > *Κενδρσηνός* Jokl, Eberts Reallex. s. v. Thraker 286, zato **ζιβερ-* :: **ζιβυρ-* najbrže iz **sēnbir-* kakor slov. **sebr-* iz iste praoblike. Če je ta besedna skupina idg. izvora, reflektira *i* :: *u* eventualno idg. prevoj „e“ :: „o“. Koncem koncev nahajamo v traščini še *ū/u* > *ü/ü* > *ɿ/i*, torej **ζιβυρ-* :: **ζιβιρ-* > **Zibερ-θιοθρδος* > *Zιβελσοθρδος* z *u* > *i* in dalje z *i* > *e*, kakor v ravnokar omenjenem *Κενδρσηνός*; iz traščine in sicer iz starejšega **sēnbür-* > **sēnbir-* (> **ζιβερ-*) se da slov. **sebr̥* brez težave izvajati, eventualno z *ɾ* < *i* iz *ü* potom substitucije, seveda le kot relikti oziroma kot izposojenka.

K palatalni izgovarjavi *ǰ*-vokala v traščini cf.:

Ῥορσῖται :: *Ῥοριζῖται* *Ῥοριονζο*; predslov. in predbalt. *[*v*]/*rugj-* (> germ. **rugj-*) „Roggen“ > *r̥žv* :: predtrašk. *βριζα* — glede *u* :: *i* identično z **ζιβυρ-* :: **sebr̥*, *Z[i]βερ-* z *i* > *e* —, *βροτος* :: *trašk. > lat. *brisa* etc. IT 81, Jokl, Eberts Reallex. s. v. Thraker 286. Ta prehod je analogično spremenil celo prvotni *i* v *u* n. pr.: *Φιλινόπολις* > *Pulpu-deva*, gršk. *δίσκος* > trašk. **duskās* > slov. *dvška* etc. IT 97 sq. Torej se menja prvotno **ζιβιρ-* = **sebr-* (ohranjeno v *Z[i]βερ-*) v **ζιβυρ-*, iz česar *ζιβυρ-θιδες*, kakor *Φιλίπο-* v *Pulpu-* z *i* > *u*; sicer pa je labijal *b* oziroma *p* *i*-vokal že sam po sebi približal *u*-samoglasniku. K *ǰ* :: *ɿ* primerjaj še: predslov. *κβββ* :: *čbbr̥*, *sk̥lęg̥* :: *šč̥lęg̥* — *sk̥lęg̥* tudi v **ɾ-sk̥lęg̥* > *(*ɾ*)*sc̥lęg̥*! —, *pyro* :: *pirog̥*, *tyšetja* :: *tisętja*, predlit. *sudābras* :: *sidābras* etc.; predilyr. *Dasumius*

:: *Dasimius, Bruttii* :: *Brittii* etc. J 88; predgršk. *Τυνδαρ* :: *Τυνδαρ*-, *ὀδυσσεύς* :: *Ὀδυσσεύς, κινάρα* :: *κινάρα* etc. A 300, T 201; predlat. *urpex* :: *irpex* T 201. K staromaloazijat. u :: i cf. obširno VZ 270.

§ 14. Aspirata *-th-* v predtrašk. *ζιβρο-θ-ιδες* — *-ιδες* je grška končnica kakor v predgršk. *παλλαχ-ιδες, ζεκελ-τ-ιδες* — iz *-t-* kakor predtrašk. *-κενθος* :: *-κεντος* s staroevrop. menjavanjem *tenuis* ∞ *tenuis aspirata* pred naglasom. K *-t-*sufiksu cf.:

Preddak. *κομηται* „Edelinge niederen Ranges“ = predsl. *kometb* „Bauer“ :: predgršk. (Kreta) Hes. *καμάν* „ἀγρόν“ etc. T 193.

Predtrašk. *πολ-ις-τ-αι* „*Ζάλμοξις*-Priester“ :: (*p* ∞ *h* M 33) predsl. **woliš-uā* > **vǫlchva/ǫ* **vǫlčs-ŋoti* (*š* < *ch* radi *ǫ*!) v stesl. *vǫlčsnoti* „balbutire“, *vǫlchvǫ* „vates“, rus. *volchouatǫ, volchitǫ* „Zauberer“; k *-ua* cf. *πι-ύη* etc. IT 97. Koren **πολ-* morebiti k **p(h)ol-* v etrušk. *falado* „caelum“, *fala* „hohes Gerüst, hölzerner Belagerungsturm, hölzerne Säule“, s čimer je skorajda sigurno sorodno predtrašk. **πολ-τ-* (*s* *-t-*formantom!) v *πόλτ-ων* „μόσσων, ἑπαλξις, ξυλόκαστρον“. K *-is-* v *πολ-ις-τ-αι* cf. Jokl, Eberts Reallex. s. v. Thraker 286.

Isti *-t-* z istim predidočim formantom *-is-* nahajamo v predtrašk. *κτ-ις-τ-αι* „*τῶν Θρακῶν τινες οἱ χωρὶς γυναικὸς ζῶσιν*“ iz **kat-ís-t-* radi **khal-[i]s-t-* — k *t* ∞ *l* cf. predsl. **tjud-jǫ* ∞ *ljudǫ* „Volk“, predtrašk. *-δεβα* :: *-λεβα* etc. IT 109, M 13 —, z *[i]* kakor *Βουρ-* < *Βουρι-* IT 90, v predsl. *cholstǫ* „caelebs“.

Predgršk. (predtrašk.?) *βόλιθος* „βόνασος“ iz **βολ-ιθ-*, kakor *ζακ-ων-θ-ιδες* poleg *ζεκ-ελ-τ-ιδες* „*κο-λοκ-ύν-τ-αι*“ :: (*b* ∞ *h* kakor zgoraj *πολίσται* :: *vǫlchvǫ*) predsl. *volǫ* „Ochs“.

Trašk. *βρῶτος*¹ „ὁ κριθίνος οἶνος“ iz **bharsū-t-* čez **barūt-* > **brūt-* z *rs* > *r*, o čemer drugje več, in *arū* > *rū* kakor *Ἀμήδοκος* > *Μήδοκος* IT 90 :: slov. *borš-ěno* „(Speise aus) Mehl“, got. *bariz-eins* „aus Gerste“, lat. **fars-* > *farr-* etc.; k *-ū-* v *-ū-t-*formantu cf. sledečo besedo.

Trašk. *ζειπ-ύτ-ης* (*ū* ∞ *oi* kakor *Μυσοί* > *Μοισοί*) *ζειποιτής* „Vergießer, Verschwender“ smo v § 9 jednali z idg. korenem **(k)seup-*: **(k)seip-* „zerstreuen“; *ei* = *i*(?) iz *ei*, *i* ali *ū* (čez *ū*)?

Predtrašk. *Σουρεγ-έθης* „eine Gottheit“, predbityn. *Ζεὺ Σουργ-άστης* iz **Swōra/eg-* :: predsl. *Svarogǫ* „Sonnengottheit“.

¹ Ker pa se je pri llyotrakih za pivo uporabljalo tudi proso, zato *βρ-ῶ-τ-ος* brže k slov. *bvrǫ* (iz **bhōru-*) „Art Hirse“; seveda velja to le, če je pivo iz ječmena izpodrinilo proseno pivo, dočim je stari izraz ostal v rabi, ker se je „(pivo iz) prosa“ razširilo v „pivo“.

Razlaga *-t*-formanta je pri traških = idg. besedah druga kakor pri predtraških; traškega *-t*-formanta zaradi nejasnega pomena ni mogoče identificirati z gotovo kategorijo *t*-formantov Brugmann, Gr.² II/1 390 sq. K pred trašk. *-t(h)*- cf. predvsem predilyr. *-t-* v *Κορυζιον* :: *Κορυζι-τ-α* Skok, Glasnik 29, 117 sq., ki ga smatra za idg., ter *-ǵt-* Krahe, Alt. balkanillyr. geograph. NN 62 sq., *Tergitio Negotiator* (:: *Tergeste* :: predslov. *tǵrǵt̥*) Jokl, Eberts Reallex. s. v. Albaner 88. Sem tudi etrušk. *-t(h)*- v *zilc* :: *zilc-t-* > *zila[χ]θ* etc. Cortsen, Etrusk. Standes- u. Beamtentitel 109, o čemer, vsaj glede *Πήγασος* :: *pakste*, *Ὀδυσσεύς* > *uðuste*, deloma drugače Fiesel, Namen griech. Myth. 56.

§ 15. Predtrašk. *ζιβυρθίδες* glosira Hes. s. v. *Ζιβυ.θίδες* s „*αἱ Θραῦσαι, ἡ Θραῦκες γνήσιοι*“ in *γνήσιος* je po njem „*ὁ ἐξ ἴσων γονέων, ἴδιος, οἰκείος*“ Hes. s. v. *γνήσιος*. V Liddell-Scott, Gr.-engl. Lex. nahajamo pod *γνήσιος* (iz **γνήσις* „Geburt“) sledeče: „belonging to the race“, i. e. „lawfully begotten, born in wedlock (nasprotno *νόθος*), genuine, legitimate (n. pr. *γυναῖκες*, v nasprotju s *παλλαζίδες*, ali pa *γνήσιοι τῆς Ἑλλάδος* „true Greeks“), *γνήσιως* „nobly“. Hes. „*ἐξ ἴσων γονέων*“ pomeni „iz enakih, t. j. legitimnih starišev, torej ne iz očeta in priležnice“, *ἴδιος* = „poseben, lasten, soroden“ in *οἰκείος* (iz *οἶκος*) se predstavlja s „hišen, soroden (*τὸ μὲν οἰκείον καὶ συγγενές*), prijateljski“; torej *ζιβυρθ-ίδες* = ali „legitimni (t. j. zakonski)“, ali „pravi (v nasprotju z Netračani)“, ali „sorodni“, torej „k isti familiji ali iz te nastali zadrugi (= Großfamilie) oziroma bratstvu in dalje plemenu pripadajoči“, ali pa slednjič „plemeniti“.

Vse ravnokar navedene pomene nahajamo vsaj deloma tudi pri zgoraj v § 2 sq. obravnavanem **seǵburt̥*, tako: „Bruder, Kamerad, entfernter Verwandter, Genosse(nschafter) etc.“. Če je pri *ζιβυρθίδες* računati le s „plemeniti“ — na kar je vsekakor mislil Tomaschek, Alt. Thrak. II/1 11, ko je istovetil **ζιβ-* z lit. *žibù* „glänze“ —, tedaj tudi „plemenit“ ni nezdružljivo s „familija > zadruga > bratstvo > pleme“. K temu pomenskemu prehodu cf.: *plemenit* iz *plemen-* „pleme“ in to iz **pled-* „ploditi“; dalje češ. *šlechta* „Geschlecht > Adel“ napram nvgr. *σκλητάδα* „familija“ in slov. *žlahta* „Verwandschaft“ > *žlahten* „plemenit“. Nadaljnji vzgledi za „roditi (oziroma oče, mati) > familija > zadruga > bratstvo > pleme > plemenit“ so: lat. *pater* > **patra* „Geschlecht“ > *patricius*, idg. **ǵta* „papa“ > germ. **alōþ-al-* „Geschlecht, Adel“; morebiti idg. **ǵen-* „gebären“ > germ. **kuni-z* „Geschlechtshaupt“ > **kun-ing-* „König“ — seveda le, če **kuning-* = slov. *kǹnegǹ* ne brže k (pred)trašk. **ku/üne(n)g-* v *Diceneus* *Δε-καίνεος* „dak. Prophet“ < **kene[ǵ]-* < **kineng-* z *di-* (kakor

Di-baltum :: *bolto* IT 122) ter $z u > \ddot{u} > i > e$, o čemer zgoraj § 13 $\zeta\iota\beta\nu\rho\text{-}\theta\iota\delta\epsilon\varsigma > Z\beta\epsilon\rho\text{-}\theta\iota\omega\delta\rho\delta\omicron\varsigma$ cf., in $z n > \theta$ zgoraj § 12; k $-/g/$ - cf. IT 118 —, lat. *gens* „Geschlecht, Stamm“ (iz **ǵn-ti*- k *gi-gn-o* „gebäre“) $> gentilis >$ frc. *gentilhomme* „Edelmann“ etc. Zatorej nikakor ni nemogoče spojiti pojem „zadružništva“, ki tiči najbrže v slov. **sębьra* „Arbeitsgenossenschaft“, **sębьrъ* „Arbeitsgenosse“ — ker je zadruha opravljala predvsem poljedelska dela, ni čudno, da pomeni shrv. *sěbar* danes „težak etc.“ —, s pojmom „plemenitstva“ v trašk. $\zeta\iota\beta\nu\rho\theta\iota\delta\epsilon\varsigma$; skupno izhodišče je na krvnem sorodstvu temelječa familija $>$ zadruha $>$ bratstvo $>$ pleme, iz česar plemenit.

§ 16. Pomen „pleme“ za * $\zeta\iota\beta\nu\rho$ - domnevam tudi v predtrašk. **Zibir-thūr-d-* $> Z\beta\epsilon\rho\theta\iota\omega\delta\rho\delta\omicron\varsigma$ (k $\varepsilon < i$ napram $v v$ * $\zeta\iota\beta\nu\rho$ - cf. § 13), *Zbertiurdus*, iz česar disimilirano z $r-r > l-r$ — cf. vendar tudi $r \infty l$ v predtrašk. *Poidias* :: *Aoidias* etc. IT 85, če spada semkaj osebno ime *Ziβελ-μιος* „Name eines Königs“ — *Ziβελσοῦρδος*, *Zβελσοῦρδος < Ziβελθιοῦρδος* — Tomaschek, Alt. Thrak. II/1, 60 navaja še *Svelsurus*; k $-b- > -b- > -w$ - cf. *Di-baltum* $>$ *Develtos* „Ort, gelegen zwischen zwei Bächen im Sumpfe“ :: predslov. *bolto* „blato“ etc. IT 102 — „thrakischer Beiname des Zeus“. Jokl, Eberts Reallex. s. v. Thraker 290 stavi to ime k lit. *žiburjys* „Licht“, *žaibas* „Blitz“, opiraje se (brez navedbe vira) na njegovo upodabljanje v obliki grškega *Zēds Κεραννός*. Drugi del **thūr-d-*, čigar $-ū-$ se palatalizira v $-iŭ-$ ali slično in čigar $-tū-$ prehaja v $-sū-$. Jokl, l. c. 286 in 290, spominja na predtrašk. $-tur-$ „possessor“ v *Gesti-s-tyrum* „locus possessorum“. K **gest-* „locus“ cf. predslov. **mē-gst-* $>$ *město* „locus, urbs etc.“ J 109. K $-s-$ cf. *Λαου-σ-δαβά*, *Χερδοῦ-σ-χερα*, *Δυι-σ-κάρα* etc. IT 95; **tūr-* „possessor“ pač k predgršk. *τύραννος* „maître absolu, tyran, despote“ = etrušk. *Turan* „Venus“.

Če pomeni * $\zeta\iota\beta\nu\rho$ - „bratstvo = gr. *φρατρία*“, o čemer zgoraj § 15 cf., tedaj se da *Zβερ-θιοῦρδος* predstaviti v gršk. „*φρατρίας τύραννος*“ in njegov grški sovrstnik je *Zēds Φράτριος*, ki ga imenujejo tudi *Zēds Ἀπατούριος*; priimek *Ἀπατούριος* je sestavljen iz *ἀ-* „cum“ in *πατήρ* „pater“ kakor slično *ὄμο-πάτορες* „skupnega očeta“. Žalibog ne morem iz materijala, ki ga navaja Tomaschek, Alt. Thrak. II/1 — drugi viri so mi nedostopni! — 60, za to razlago nobene podpore izvleči, izvzemši morebiti krajevno ime *Zbur-ulus*, ki je iz * $\zeta\iota\beta\nu\rho$ - „*φρατρία*“ gotovo lažje razložljivo kakor iz * $\zeta\iota\beta\nu\rho$ - „fulgur“. Poleg tega se da vez med $\zeta\iota\beta\nu\rho\theta\iota\delta\epsilon\varsigma$ „*γνήσιοι*“ ter *Zēds Zβερ-θιοῦρδος* „*γνήσιων τύραννος*“ podpreti še z antično predstavo, da so plemenitaši potomci Zeusa in da je ta takorekoč njihov starejšina.

K *-d-* v Ζβερ-θιοῦρ-δ-ος — *Svelsurus* morebiti brez tega sufiksa — cf. z (*n*)d :: *nn* predgršk. *τύραννος*, o čemer obširno IP 32, sicer pa primerjaj *-d-* v predtraškofryg. *Σαβάδιος*, čigar dentalni sufiks je soroden z v § 14 obravnavanem *-t(h)-*; isti *-t-* :: *-d-* na podlagi staro-evrop. *tenuis* :: *media* v **sāl-t/d* „Salz“, **alu-t/d* „Art Bier“, **wā/ēl-t/d* „groß, herrschen“ etc.

§ 17. Slednjič je treba tudi s tem računati, da je predtrašk. Ζβερ-θιοῦρδος „φρατρίας, γνησίων τύραννος“ morebiti le ena izmed mnogih funkcij traškega Zeusa, da je Ζβερθιοῦρδος takorekoč le epiteton traškega Jupitra, kakor gršk. Φράτριος oziroma Ἀπατοῦριος za Zeusa, in da zategadelj iz upodabljanja traškega Ζβερθιοῦρδος slično kakor grškega Ζεὺς Κεραυνός še nikakor ne sledi, da mora **ζιβερ-* „pomeniti“ le „fulgur“, ravnotako kakor iz gršk. Ζεὺς Κεραυνός nihče ne sklepa, da je prvotni pomen besede Ζεὺς le „κεραυνός“.

Če je Ζβερθιοῦρδος prvotno res „bog bliska in groma“, tako bi imeli Traki kar troje bogov te vrste, poleg boga Ζβερθιοῦρδος še *Peruna* in Γεβελείζις, o čemer takoj spodaj, kar je, upošteva je veliko razsežnost traškega ozemlja, mogoče, vendar zmanjša domneva, da je Ζβερθιοῦρδος = „φρατρίας, γνησίων τύραννος“ le ena izmed lastnosti traškega Jupitra, to trojico na dvojico.

Po mojem mnenju ni niti getski bog Γεβελείζις prvotno = „Ζεὺς Κεραυνός“; o njem poroča namreč Herodot IV 94, da je synonymen s traškim bogom Σάλμοξις. Σάλμοξις Ζάλμοξις se v antičnih virih identificira predvsem z božanstvom Κρόνος-Saturnus. Edino, kar govori za prvotni pomen „Ζεὺς Κεραυνός“, je getski običaj: „καὶ πρὸς βροντὴν τε καὶ ἀστραπὴν τοξέοντες ἔνω πρὸς τὸν οὐρανὸν ἀπειλείν τῷ θεῷ“ in seveda emendacija sporočenega „///βελείζιν“ (v rokopisih ABC) v **Ζιβελείζιν* Tomaschek, Alt. Thrak. II/1 62, boljše **Ζιβελείζιν* Jokl, Eberts Reallex. s. v. Thraker 286 (po Seure, Rev. arch. 1915/1, 924; meni nedostopno!), s *-ks- „Gott“, kakor v Ζάλμοξις, Διώνξος, *Ulixes* M 13; ta konjektura pač le radi suponirane sorodnosti z Ζιβελσοῦρδος in dalje radi domneve, da je Ζιβελσοῦρδος = „Ζεὺς Κεραυνός“.

Z Ζάλμοξις synonymno Γεβελείζις je najbrže le trašk. dijalekt. oblika za Ζάλμοξις; še bližje kakor Ζάλμοξις je istotako se nahaja joče Ζάμολις.

K Γεβελ-εῖζις poleg Ζάμολ-ξις cf.:

a) Glede *g-* :: *z-* primerjaj predtrašk. *Germisara* :: Ζερμιζερα etc. Jokl, Eberts Reallex. s. v. Thraker 292; po mojem mnenju je *g* ohranjen pred nepalatali, tako tudi pred *a*, dočim je pred palatali

g prešel v z. Prehod *a*-vokala v *e* ali obratno je v traščini pogost, tako da je mogoče izhajati iz **gebol-* :: **gabol-*, iz česar **zemol-* (> **zamol-* z disimilacijo *zē-* v *za-*) > *Zámol-ξίς* :: **gabol-* > **gebəl-* > *Γεβελ-εἰξίς*, posebno če upoštevamo, da je moralo traško menjavanje *ǣ* :: *ǣ̆* v isti besedi, o čemer zgoraj § 5 cf., dovesti do vsakovrstnih analogij, ne vštevisi *e*, *a* kot izraz za *ə* iz nenaglašenege *e/a* in ne računajoč z lokalnimi razlikami.

b) Alternacija *b* ∞ *m* v *Γεβελ-* :: *Zamol-* je v traščini ravnotako priznan pojav: *Βάσπειρα* :: *Μάσπειρα*, *Ἀβυδών* :: *Ἀμυδών*, *Δόβηρος* :: *Δόμηρος* etc. IT 103 sq. Isto velja za *e* :: *o* v *Γεβελεῖξίς* ∞ *Zámolξίς* n. pr. *Βόνζης* :: *Βενζίς* etc. l. c. 82, kjer imamo opraviti ali z *e* :: *o*, ali pa z *ə* (< *o*) :: *o*. Sporočeno „-εἰξίς“ v *Γεβελεῖξίς* se sme z isto sigurnostjo čitati „-εἰξίς“ in njegovo -εἰξ- je napram *-*ūks-* v *Διών-ῶξ-ος* v istem razmerju kakor predlat. **peik-* > *ficus*, **fēcatum* k predgršk. *σῦκον*, predgršk. *Ποτει-δᾶφ-ων* :: etrušk. synonym **Gne-ptū-n-* „Erdquelle“ > *Neptūnus* etc. T 202.

V *Zámolξίς* iz **Zamol-ūks-i-* je nenaglašeni *ǣ̆* izpal kakor v predgršk. *οἶσπος* > *οἰσπότη*. Praoblika je torej **Γαβελ-ῶξ-ίς* oziroma **Zébol-ῶξίς* (*ξ-* iz *γ-*) „terrae deus“; za ta pomen prihaja v poštev predvsem z *Zámolξίς*, **Sámolξίς* (cf. *Sálmoxίς*!) sorodno *Σεμέλη* „thrak. Erdgöttin“ (zato vežejo to ime tudi z idg. **ǵhem-* „zemlja“), dalje predgršk. **γ/καβ-* „Erde“ v *γαβαθόν* „irdenes Geschirr > *τροβλιον*“, *γάβενα*, *καβάδα* poleg **γεβ/μ-* > **zēb/m-* > *ζάβατος* *ζάματος* id.; slednjič primerjaj z *b* ∞ *m* ∞ *ḅ* > *w*, o čemer obširno T 190 cf., predgršk. **gāw-* „Erde“ v *γαῖα* (kypr. *zā* s predgršk. **gē-* > **zē-* > **zā-* ali brže še le z gršk. dij. palatalizacijo *g-* v *ḍz-* pred palatalnim *ā*?) etc. Omeniti je še treba, da identificirajo boga *Zámolξίς* z gršk. *Κρόνος*, ki je sin boginje *Γαῖα* „zemlja“ ter sprog boginje *Ῥέα* = *Γῆ* in ki personificira žetev rodečo zemljo; v Italiji mu odgovarja predlat. *Saeturnus Sāturnus* iz **Sawi-turannos* „Erde-Herr“ — **z/sāw-* „Erde“ < **g/kēw-*? — IP 31 sq.

Radi *Sálmoxίς*, *Zálmoxίς* poleg *Zámolξίς*, dalje radi *ζάματος* = *ζάματος*, Hes. s. v. *ζάματος* adnot., se je praoblika glasila: **gǎl-b-* (-*l-* v *Zámol-ξίς* etc. je sufiks): **gǎl-b-* > **zǎl-b-* > **zǎl-b/m-*. Izpad prvega *l* je disimilatoričen v **Γαλβ-ελ-* > *Γεβελεῖξίς*, *Σεμέλη*, *Zámolξίς* poleg *Zálmoxίς*; morebiti je v cod. se nahajajoče *Zálmoxίς* še ohranjena praoblika. Seveda velja gornja razlaga le, če ni *l* izpal čez *n* po § 12; k *l* ∞ *n* (cf. *βόνασσος* :: *βόλινθος*, *Μινῆαι* :: *Μιλῆαι* etc. M 21) v **ga^rl-* :: **ga^rn-* „Erde“ cf.: predgršk. Hesych. *γάνα* „γῆ“ :: *γάλας* id. = etrušk. *cil-θ* „terra?“ Cortsen, ZONF V 264 in **γαν-β-* > *γάμβριον*

„irdenes Geschirr > *τροβλλον*“. Cf. še etrušk. *u- ζ n-tum* „area“ in **Gne-ptū-n-* „Erde-Quelle (: etrušk. *put-*)“ v lat. *Neptūnus*. Mogoče je seveda tudi *l :: 0*, o čemer obširno T 197 cf.

Edini predtrašk. *Ζεὺς Κεραυνός* je po mojem mnenju le **Per-rūn-* = predslov. **Peryn̥* (*ū/ō ∞ āu* kakor etrušk. *ufle :: aufle*, predtrašk. *Ἀρρωλος :: Ἀραυλος* etc.) *Perun̥* „Donnergott“ v bolg. *Perin-planina* in v *perunika* „Schwertlilie“. Isti prehod: *Perun̥* „Donnergott“ > *perun-ika* „Schwertlilie“ nahajamo v preddak. **ἄ-π[ε]ρουν-* > *ἄπρουος* „Schwertlilie“ iz **Perūn-*; *a-*prefiks se obravnava v M 9 z literaturo, izpad *e*-vokala kakor v predtrašk. *Σπαράδοκος* > *Σπάρδοκος*. **Per-* je sorodno s predgršk. **pers-* „Donnerkeil“ T 242.

§ 18. Iz zgorajšnjega sledi: predslov. **sebr̥ra* „zadruga“, **sebr̥* „zadružnik, zadrugar ali slično“, nadalje eventualno (če ne iz ruščine) predbalt. **sě/ā(n)b(i)r-* id. in predtrašk. **sēnbir-* „zadružnik > *soplemenjak > *γνήσιος*“. Pravi pomen te skupine je že zaradi tega težko določiti, ker ne vemo, ali je ta beseda v baltoslov.-traščini idg. ali predidg. = staroevropskega porekla. V prvem slučaju, t. j. pri idg. izvoru, obstojate dve možnosti: ali je baltoslov. beseda sorodna s traško, ali pa so jo Baltoslovani prevzeli od pred Baltoslovani doseljenih Trakov, ko so se z njimi pomešali. V zadnjem slučaju zado- stuje skupna praoblika **sēnbir-*, ki da v traščini **sě/ā(n)b(i)r-*, iz česar dalje v traščini **ζιβερ-*, **ζιβρο-* in v trašč. > baltoslov. slov. **sebr̥* ter eventualno litolet. **sěbr-*, **sābr-*, **sānb(u)r-*, o čemer cf. zgoraj § 2—15.

Domnevam, da je rekonstruirani pomen „zadruga = Großfamilie“ zgornjih besed nastal iz izraza za „familijo“; seveda je zadružništvo mogoče tudi na drugi podlagi. Familijo tvorijo člani, ki imajo istega očeta v slučaju patriarhata ali pa isto mater, to pri matriarhatu. Tako je gršk. *φρατρία* prvotno sestavljena iz članov, rojenih od istega očeta; cf. **s(o)ṃ* „eden, skupaj“ + *πατήρ* v *δμοπάτορες*, *Ἄ-πατόρεια* „praznik bratstva“ zgoraj § 16. Nasprotno v predgršk. dobi je vladal matriarhat, ki je izpodrinil idg. *φρατήρ φρατήρ* „brat > član bratstva“ in ga nadomestil z *ἀδελφός* „brat“ = stind. *sa-garbhya* „co-uterinus“ Kretschmer, Glotta II 201 sq. Člani zadruge, t. j. familije, v kateri ostanejo sinovi tudi po oženitvi v skupnem gospodarstvu, so karakterizirani tudi po tem, da žive vsi zadrugarji pod enim in istim krovom, da so torej takorekoč „*σύν-οικοί*“, o čemer več pri Schrader-Nehring, Reallex. s. v. Familie 288 sq.; l. c. je pod Großfamilie (= joint family) na široko govor o „zadrugi“.

Če je „zadruga“ = „članstvo radi istih starišev“, tedaj slov. **seǫbr̥/a* iz idg. **sēm-bh_{er}*- (oziroma s prevojem **sēm-bh_{or}*- in z redukcijo **sēm-bhr*-) „istih = enih = skupnih starišev (oče ali mati)“. K idg. **bher*- „nesti > nositi > roditi > mati > stariši (tudi oče)“ cf. nvn. *ge-bären*, got. *bēr-us-jōs* „Eltern“, alb. *bir* „sin“ in got. *baūr* id. iz idg. **bh_{er}*- „Geborenes“ etc. Walde-Pokorny, Vgl. Wb. II 153 sq., kjer je str. 154 pod *δι-γγος* navedena tudi redukcijska stopnja **bhr*-.

K **sēm*- „eden (= isti), skupaj, s“ cf. l. c. 488 sq. kelt. **sīn* < **sēm*-, dalje prevojno **sōm* > balt. **sān* v lit. *sān*-, let. *suō*- (cf. **sān-bar* > *suo-bars* „ein Opfer“), slov. *sq*- > shr. *sū*-; **sēlōm*- je v r̥ddhi — idg. dij. **sēm-bhi/ur-ó*- „istih roditeljev“ iz **sēm-bh_{er}*- „eni in isti roditelji“ kakor stind. *dāivās* „göttlich“ iz *dēvas* „Gott“ — k **se/om*- v idg. **sem*- „1, s“ > lat. *sem-per* „in einem fort“, kymr. *hefyd* „auch“, stvn. *sin-hiūn*- „conjuges“, stind. *sam*- „skupaj, zajedno, s“ etc. l. c. 488 sq., kjer se obravnava tudi **sīn*- id. Brez končnega nosnika cf. idg. **so*- v let. *sa*- „s“. Vendar je idg. **sē/ō*- „1, s“, ki bi prišlo v poštev pri balt. **sē/ā-bhr*- poleg slov. **sēm-bhir*- > **seǫbr̥*, malo verjetno l. c. 492 — sigurnejše je **su*- > litolet. *su*-; tudi v let. *subr*? —; zato mislim, da je najbolje izhajati od trašk.-idg. **sēmb[h]ir*- > **sē/āb(i)r*-, odkoder ne le slov. **seǫbr̥* in trašk. **ζιβε/υq*-, ampak tudi balt. **sē/ābr*-, da celo fin. **sebr*- > **sebr*- > *seur*-, če upoštevamo ilyrotraški material (relikte oziroma izposojenke) v (ugro)finščini Jokl, Eberts Reallex. s. v. Thraker 296, Feist, Natalicium-Schrijnen 483.

Le traški ali predtraški izvor je mogoč, če pomeni **seǫbr̥* prvotno „*ὄν-οίκος*“, ker **sēm-bur*- „pripadajoč k skupnemu domu“ — k **bur*- „*οίκος*“ cf. Hesych. *βύριον*¹ „*ὄκημα*“, mesap. *βανρία* „*οἰκία*“, *βάρης* „*τεῖχος*“ — da le v traščini **sēmbir*- zgoraj § 13; seveda slov. *b* je nastal tudi iz *ṛ* pred palatali.

Mimogrede omenjam, da temelji lyk. *ese-dēñnew*- „Sippe“ bržkone na *ese* „mit“ + **daⁿ*- „Mutter“ :: etrušk. *a-ti[n]* „Mutter“ (: lyk. **daⁿ(n)/r*- „gebären“ v *ti-der-ti-deim*- „Sohn“); torej *esedēñnew* = „Sippe (auf mutterrechtlicher Grundlage)“. O matriarhatu pri Lykih cf. Hestermann, Natalicium-Schrijnen 261 sq.

§ 19. Ker pa so Baltoslovani na teritoriju med Karpati in Baltikom doseljenci in ker so se doselili tja tudi pred njimi na

¹ Indogermanisti primerjajo idg. **bhewā*- „sein“, h čemur še stvn. *būr* „Haus“; če je **būr*- :: **bā(u)r*- pred ilyrotraško, primerjaj **b/pur*- > **pār*- „*οἰκος*“ v lyk. *prñezi* „*οἰκίος*“ BA § 186.

istih tleh bivajoči Ilyrotraki, moramo slednjič računati še z možnostjo, da je slov. **sebr̥* = balt. **sē/ā(n)br-* = fin. **sebr-* > *seur-* sicer ilyrotraški relik, kojemu odgovarja trašk. **ζιβιρ-* > **ζιβε/ιρ-*, da pa prailyrotrašk. **sēnbir-* ni idg., ampak neidg., t. j. staroevropskega izvora. Če dalje upoštevamo, da se pojem **sebr̥* v mnogem krije z izrazom *drug̥* „alter, alius, Genosse“ in da se razvija tudi pojem „zadruga“ iz izraza „drugi, alter, alius“, h čemur cf. slov. *drug̥* „anderer, alius; Genosse, Freund“ > *družina* „Hausgenossen, Familie etc.“ — tudi „Heeresabteilung“ kakor v sorodnem stvn. *trucht* „Kriegerschar“ > *truhtin* „Kriegsherr, Fürst“; ta pomenski prihod morebiti tudi v trašk. *ζιβυρθιδες „γνήσιοι“* — in iz *drug̥* nastalo shr. *zadruga* „Großfamilie“, in če se slednjič še opremo na fin. synonym. *toinen (mies)* „ein zweiter (Mann)“ za **sebr-* > *seur-*, tedaj smemo operirati celo s staroevrop. **sēnb(h)ir-* „alter, alius“, ki je ohranjeno v etruščini.

Predno obravnavamo etruški refleks zgoraj navedenega staroevrop. **sēnb(h)ir-*, par besedi o etruških števniki: *max* „1“, *zal* „2“, *θu* „3“, *huθ* „4“, *ci* „5“, *ša* „6“, *cezp* „7“, *šemφ* „8“, *ceanuθ* „9“ po Cortsen, Etrusk. Standes- u. Beamtentitel 140¹; od določitve tega redu je namreč odvisen tudi pomen etrušk. **tsemp(h)ir-* „alter, alius“, čigar *p* mesto *b* spominja na *σπυριδα* > *etrušk. > lat. *sporta*, *γῶμα* > *etrušk. > lat. *crāma*, *Ἀλιξάνδροσ* > etrušk. *alcsentre* > praenest. *Alixentros*; *b* > *p* pač radi etrušk. alternacije *b* :: *p* n. pr. *Bassenius* :: *Passenius*, aspirata *ph* pred naglasom poleg neaspirirane *p/b* v drugih pozicijah je znan pojav v etruščini in staromaloazijski, sploh v staroevropski M 44 sq.

Zgoraj fiksirani red etruških števnikov je dognan deloma po kombinatorični metodi, h čemur glede števnikov „1–6“ cf. Skutsch, PW Realencycl. s. v. Etrusker 800 sq. Če je *ci* = „5“ in *huθ* = „4“, potem je *ce-an-uθ* = „5 + 4 > 9“; h *huθ* > *-uθ* „4“ v etruščini cf. etrušk. menjavanje *aspirata* :: *neaspirata* ter *herina* > *erina*. H *ci* :: *ce-* cf. etrušk. *cialxl-* :: *cealxl-* „5 × 10 > 50“; morebiti je *e* : *i* le izraz za *ē* (< *ē*?) Herbig, Kleinasiat.-etrusk. Namengl. 29 sq.

¹ „10“ = *-xl-* „zig“ in **-θu(r)-* v *za-θr-* „2 × 10“ ter v *θu-fl-* „10 + 2“ T 239 in morebiti s *th ∞ l* (*θώραξ* :: *lōrica*) v *lu(r)-* > *nur-* „10“ T 238; „100“ = *acn-* BA § 779 in „1000“ = etrušk.-predital. **thū/eišš-* (cf. predslov. *ty/isetja* etc. „1000“), ohranjeno v **θ* „1000“ = **Th(ū/eišš-)* oziroma v ∞ „1000“ = 8 = **F(ei/ūšš-)* z ital. *th-* > *f-*, o čemer obširno VZf 146, 151 cf.

Zgoraj navedeni red etrušk. števnikov potrjuje tudi etymologija, h čemur cf. obširno BA str. 34 in § 539 sq., 575 sq., 777 sqq. in passim, SA in VZ(f) passim, M 48, T 182, 195, 248:

max „1“ radi *etrušk.-predgršk. > lat. *maccus* „simplex = einfältig“, **ó-m[a]c-* > *-oncia, uncia* „ein Teil eines As“; **makk(h)-* < **mat-k(h)-* (*m* ∞ *b*) bask. *bat* „1“ = predgršk. **bat-ál-¹* „primus“ > *βασιλεύς*. Cf. noch vorkret. **l-πτ-* > *ἴτιον* „ἔν“ T 247.

zal „2“ iz **dzal* — etrušk. *z* = *ts* ali *dz* — :: **dzan* v **dzā* ∞ **dzē* > etrušk. *za-θr-* „2 × 10“ = predalb. **dzat(h)θr* > *zet* „20“ in predgršk. *Zḡ-θ-os* „*Ἀμφίων*“ poleg **zl-* v predgršk. *λά-βου-ς* „bipennis“ in bašk. **zol-* „2“ > *zor-tzi²* „2—10“ > „8“.

θu „3“ = **dhu* iz **d(h)um-*, h čemur cf. *θun-z* „3 ×“, predgršk. *θυ-ἄν-ες* „tribus > eine der drei dorischen Phylen“, predlat. **dhu-* > **pu-* > **fu-* „3“ v **fu-scina* > *fuscina* „Dreizack“ (*m* ∞ *p*) lyk. *top-* „3“ (*t* ∞ *l* > kavk. *lh* > *λ*) **λα^m* „3“ z *-m/p-* iz *-n* + plural. formanta *-p/b-* radi **θ-n* „3“ :: **l-lr³* „3“ v **lhēl-⁴* > bašk. *helir-²* „3“.

huθ „4“ iz **fu-t(h)* z etrušk. *f* > *h* (in *-θ* kakor *θu-fl-θ-* „12“ T 239, *Zḡ-θ-os* „*Ἀμφίων*“) radi *f* :: *m* (cf. predlat. *feles* :: *meles*) v *mu^v-alχl-* „4 × 10 > 40“; k **hu-τ(h)* „4“ cf. *Υττηνία*, ki je bila *τετράπολις* Kretschmer, Glotta XVIII 110, ter kret. **biti* (**kuti⁵*) „4“. Praetrušk. **f/mu-* „4“ iz **f/mur-* (kakor predgršk. *ἔ-πιον* :: predlat. *pirum* etc. M 8) radi lemn. *mar-* „4?“ in bašk. **la-bur* > *laur* „4“ = sumer. **li-mur* > *limmu* „4“ VZ 312 sq., VZf 156.

¹ Cf. še **bt-* „1“ v *πέλας* „singularis > sanglier“ (*e* ∞ *a*) **πταλ-* „primus > βασιλεύς“ v **Πταλα-μήδης* > etrušk. *talmiθe* Fiesel, Nam. griech. Myth. 40 sqq. (*pt* > *tp* kakor **octa* > **otca* > *occa* ali pa *pt* > *p'* > *p-* s *t* ∞ *θ*, o čemer obširno T 198 sq.) *Παλα-μήδης*: *πάλμυς* „βασιλεύς“ (*p* ∞ *ph* > *f* > *h*) lyd. *halm-* id. Isto *pt-* :: *p-* še v: *π(τ)όλις* :: hald. *-p(a)tari* Kretschmer, Glotta XIV 311 — etrušk. *špur-(eθ-)* pač k *Šfar-(d-)* „*Σάρδεις*“, komaj **ptur-* > **tpur-* > *špur-* s *t* ∞ *š* M 19 —; *π(τ)ελία* „orme“ kot „arbre aimant un sol aqueux“ k etrušk. *pute* „Quelle, Fluß, Meer“ BA § 147; *π(τ)έλος* „Wanne“ :: lyk. *pttara* „ἄγρος“ iz *βυτίνη* etc.; *πτέρνη* = **pērsnā* + predlat. *tālus* (iz **pt-*?)?

² K bašk. *-l-* > *-r-* cf. Uhlenbeck, Beitr. vgl. Lautl. bask. Dialekte 56.

³ K *θn* ∞ *ll* cf. M 13, 21; k bašk. *dental* ali *dentalnazal* ∞ *likvida* cf. Uhlenbeck, l. c. 49 sq., 59, 67.

⁴ K *lh* > *h* — pač čez lateralni *λ*, ki je ohranjen v kavk. dij. — cf. l. c. 68.

⁵ Gaerte, PW Realecycl. II R./II 740.

ci „5“ poleg *ce- v *ceanuθ* „5 + 4 > 9“ in *celi-alxl-* „5 × 10 > 50“ iz **kelaw-* radi predlat. *Caviares* „ein alle fünf Jahre stattfindendes Opfer“ črez **ciu* z *-iu* > *-i* kakor *туру* > *tur*, *Ligustius* > *lecusti* ali pa z *-e[w]*- T 215. Cf. tudi etrušk.-lat. Λ, √ „5“ iz > = *C(i)* „5“ kakor gršk. Π „5“ = πέντε in aspirirano ↑(*ealxl-*) „5 × 10 > 50“ v etrušk. > lat. ↑, ↓, ⊥, ⊥ „50“ BA § 778. Cf. še *Cespius mons quinticeps* iz etrušk. *ci-zi* „5 ×“ + predlat. *ap-ex* „Spitze“ in slednjič plural (mesto dual) v etrušk. **cev-aʳr-* > **cévər-* ∞ **cəvēr-* > praital. **covēr-* „(zwei) Fünfer“ > „10“ v *covehr-iu cūr-ia*¹ „tek via = Zehntel“ Rosenberg, Staat d. alt. Italiker 122 sq. in v etrušk.-lemn. -*χvel-* > -*χl-* „zig“ z etrušk.-lyk. *r ∞ l*. CIE 428 *ciardialisa = f. Pom* (< **pomp-* „5“)?

ša „6“ iz **šā/ē* radi *še-alxl-* „6 × 10 > 60“ in dalje iz **šalem-*, ki je ohranjeno v etrušk. *Ermius* „Sextilis“ iz **é-šəm-* s *š* > *r* kakor *navesial* > *naverial* (če ni v obojem ital. dijtal. *-s-* > *-r-*) ter v predlat. **šam-dāp-il-* „6 Grabmänner“ > *sandapila* „hexaphoros“ M 19 in v *šem-φ* „8“, q. v. s. v. Cf. tudi bašk. *sei* „6“ iz **šem* črez **šen* > **šeñ*.

cezp „7“ iz *ce-* „5“ + **-zp-* „alterum, 2“ iz **-zpal-* z odpadom končnega *-l* (kakor v *larezul* > *larezu*, genet. končnici *-al* > *-a* etc.), ki pa se je obdržal v *cezp-al-χl-* „7 × 10 > 70“. Ohranjen je *-l* prvotnejšega **-zpil-*, iz česar z redukcijo *i* > *ə* v nenaglašeni poziciji **-zp(ə)l-*, še v **ca-zpil-* „*celi-* «5» (cf. *Cav-iares* s. v. *ci*)“ + **-zpil-* «2» > **cazvil-* — z etrušk. *p :: w* (črez *ph* > *f* > *θ* > *w* kakor n. pr. *Prif/vernas*) M 33, T 190 — v etrušk. *Caelius* „September“ z etrušk. *z > 0* kakor *larznal* > *larnal* etc. T 249 in z etrušk. ali lat. *-avi-* > *-ai-* T 215, torej **ca-zpil-* ∞ **cazvil-* > **cavil-* > **cail-*. Z etrušk. **ca(z)vil-* „7“ je identično predgršk. **χαφιρ-* ali **κασφιρ-* v Hes. *καίφος* „ὁ τῶν ἐπὶ τῷ ἀριθμῷ; *l ∞ r* ni nobena zapreka te jednačbe, ker se menja v staroevrop.-staroprednjeaziat. *l* z *r* n. pr.: etrušk. *tuntle* < *Τυνδάρης*, predgršk. *ἐ-ρέβινθος* : *λέβινθος*, *γέβινθος* :: *γέλινθος*, lyk. *atr-* :: *atl-* etc. M 6, T 182, IT 85 (predtrašk. *Λοιδίας* :: *Ψοιδίας* etc.), Fiesel, Nam. griech. Myth. 70. Praoblika etrušk. *cezp* „7“ je torej *ce-* „5“ + **-zpir/l-* „alterum, 2“; identično s *cezp-* „7“ je bašk. *zazpir-* > *zazpi* „7“ s še le bašk. *ke-* > *se-* > *sa-*.

šemφ „8“ iz **šemφl*, kakor *cezp* iz **cezpl*, radi *šemφal-χl-* „8 × 10 > 80“ — od *šemφal-χl-* „80“ in *cezp-al-χl-* „70“ izvira *-alxl-* „zig“ v *še-alxl-* „6 × 10 > 60“, *ci-alxl-* „5 × 10 > 50“ in v *mu^v-alxl-*

¹ Različno od *cūr-ia* je predlat. **cvu/irr-* „Herr, König“ (cf. etrušk. > lat. *sella curūlis*; *k u ∞ i* cf. T 201) v *Quir-īt-* (cf. etrušk. *-īt(h)-formant!*), **Q[u]urr-* > *Cur(r)īt-* etc. T 246.

„4 × 10 > 40“, q. v. s. v. *huθ* — in **semϕl-* iz **semϕal-* iz **šemp(h)ir/l-* z *-i* > *ə* > *0* in *r :: l* kakor pod *cezp*. Praetrušk. **šemp(h)ir/l-* „8“ je sestavljeno iz **šem* „6“, q. v. s. v. *ša*, in iz **zphir/l-* „alterum, 2“, aspirirane oblike *k-zpir/l-* v *ce-zp*, q. v. s. v. Torej **šem-zphir/l-* „6 + 2“, iz česar z izpadom *-z-*, o čemer pod *cezp* cf., **šemp(h)ir/l-* > etrušk. *šemϕ* „8“. Praobliko **šem-zphir/l-* „6 + 2“, in sicer z *e :: o* — cf. T 206; seveda ni izključen vpliv lat. synonyma *October* — **šomzphir-* „6 + 2 > 8“, dokazuje tudi etrušk. *xosfer*, *xo(f)fer* „October“, čigar predlat. *-fr-* > lat. *-br-* > *-br-* prehaja v *Octō-ber* in odtod v *Septem-ber*, *Novem-ber* in *Decem-ber*. Etrušk. *xosfer* čitaj **šósšfer*, če je *x* le grafično znamenje za *š*, kakor *miles* > *mīlex*, to radi vulgarnega *-x-* > *-ss-*; morebiti pa je *x* (= etrušk. *cs*) približni znak za *š* = etrušk. *ś* — bodisi kot geminato, oziroma kot *ś*-glas — kakor *śś* > *x* etruškega *utuše* :: lat. *Ulixes* Fiesel, Nam. griech. Myth. 52, kjer pa je lat. *-x-* morebiti starejše kakor etrušk. (*ś*)*ś* radi etrušk. *cs* ali *cs* > (*ś*)*ś*, *s(s)*. V *xosfer* nahajamo etrušk. ali ital. oziroma lat. izpad nosnika, kakor v etrušk. *θu*, *ša* (q. v. s. v.) oziroma v etrušk. > lat. **dhu-* > **dhu-* > *fūscina* (q. v. s. v. *θu*), in slednjič redukcijo nenaglašenege *-i-* v *-ə-*. K *-f-* v *xosfer* napram *-p(h)-* v *cezp* in *šemϕ* cf. ali praital. *ph* > *f* ali pa etrušk. *p/ϕ* > *f* oziroma *b : p :: ph* > *f* v *Obellius* : *Opellius* = *upel-* :: *uϕle* > *ufle* = *Ofellius* etc.

§ 20. Etrušk. **-zp(h)ir/l-* „alter(um)“ — v **ce-zpil-* „quinque (et) alterum“ > *cezp* „7“ in v **šem-zphil-* „sex (et) alterum“ > *šemϕ* „8“ ter v *xo-sfer* „October“ — je nastalo iz praetrušk. **zēnp(h)ir/l-* z *ēn* > *ēn* > *ē* in z redukcijo nenaglašenege *ē* v začetno naglašeni sestavljenkah **cé-z[en]pil-* > *cezp* in **šém-z[en]phil-* > *šemϕ* ter v **šóm-z[en]fir* > *xosfer*, kakor v *Κασσάνδρα* > etrušk. *caštra*, *Ἀλέξανδρος* > *élcste* etc. Etrušk. **zēnp(h)ir/l-* „alter“ je glede z nejasno, ker etrušk. z izraža *dz* ali *ts* — v etruščini se označujejo zveneči in nezveneči konzonanti z malimi izjemami le z enim znakom —, vendar z ozirom na *dz-* v *Ζῆ-θ-ος* „*Ἄμυθῶν*“ in v *zəθr-* „2 × 10“ = predalb. *zet* „20“ ni nemogoče **dzēnp(h)ir-* :: **dzēnb(h)ir-* „alter“, čigar *dz-* se popolnoma krije z *ζ-* v predtrašk. **ζιβιϕ-* (> **ζιβιϕ/vϕ-*) iz **dzēnb(h)ir-* „alter“; torej bi bilo trašk. *ζ-* poleg *s-* v slov. **seβvrv* že staroevrop. alternacija **dz-* :: *ts-* kakor predgršk. *ζεχ-ελ-τ-ιδ-εξ* :: *σεχ-οβ-α* etc. § 9.

Sicer pa nahajamo najbrže tudi v etruščini sami **tsēnp(h)ir-* > **zēnp[i]r-* „alter“ v rimskem, prvotno etruškem Schulze, ZGLEN 348^a, gentiliciju *Semprōnius* s priimkom *Atratinus*. Radi dvojezičnosti v pasu med Etrurijo in italiskimi dijalekti, ki meje ob

etruški jezikovni teritorij, srečavamo bilingvalna imena, kakor rimsk. *Iuventii* s priimkom *Thalna* (: etrušk. **t(h)al-* „juvenis“ T 247). Ta dvojezična imena so nastala iz bilingv, kakor je n. pr. znano *Q. Sribonius C. f.* — *vl. zixu*, kjer je *zixu* = *Scribonius*; o sličnih slučajih več drugje. Ravnotako je *Atratinus*, če izvedeno — o tem več drugje! — iz lat. *ater* = *alter* oziroma iz oskoumbr. **atr-* v osk. *atrud* < **altrud* — cf. tudi *ater* „alter“ v antični etymologiji „*frater est dictus quasi fere alter* (čitaj *ater*)“ —, najbrže le ital. dij. prestava etrušk. **zempr-u* > *Semprōnius* in etrušk. **zempr-u*ⁿ iz **zempr-* < **tsénp[i]r-* „alter“. V grščini nahajamo celo sestavljanke tipa *Σαπυό-ελάτων*, kjer *-ελάτων* (: *ἐλάτη*) ni ničesar drugega kakor prestava predgršk. **Σαπυό-* (: predlat. *sap-īnus*) J 97.

Etrušk. **zēn-p(h)ir-* „alter“ = predtrašk. **zēnb(h)ir-* id. > **ζεβε/υρ-* = predslov. **seǵbvr̥/a* „id. > zadrugar, zadruga“ je sestavljeno iz **tsēn-* ∞ **dzēn* „2“, ki je ohranjeno v etrušk. **tsōn* „zweiter“ v sestavljenki *per-su* > lat. *per-sōn-a* „Mann + zweiter > Rolle, Charakter einer Person, Maske des Schauspielers“ etc. M 48 = bask. *-zun* „zweiter“ in ki ga predpostavljamo v **dzēn-* > **dzē-* predgrškega *Ζῆ-θ-ος* = *Ἄμφιον*. Za končni *-n* (ne *-m!*) govori tudi predlet. **sān-br-* > *suobr-*, če *uo* ne iz *ā*, ker v letščini da le tautosylabični *ān* diftong *uo*. Drugi del **-b(h)ir-* :: **-p(h)ir/l-* se ponavlja v etrušk. **θú-p(h)l-θ-* „12“ < **θú-p(h)il-* „10 + 2“, iz česar *θuflθ-ic-la* „die zwölft dei consentes“ T 239, ter v etrušk. **wir/l-* id. — *s p/b* :: *θ > w* in *r ∞ l* (kakor zgoraj pod *cezp* v *Caelius-καίρος* iz **kazwir/l-* :: *cezp* < **cezpil-*) —, iz česar etrušk. > lat. *A-villius* „*Secundus*“ T 225 in *val-vae* „*Doppeltüre*“ J 106₂; *k ā* :: *ī* cf. M 41.

§ 21. Na sledeči strani sledi skica, ki predstavlja glasovni in pomenski razvoj praslov. **seǵbvr̥*:

* * *

Vorslav. **seǵbvr̥* „Mitglied der Großfamilie“ wird als alteuropäisches Relikt mit vorthrak. *ζεβεροθιδες „γνήσιοι“* verbunden und Anschluß an etrusk. **zenpir-* „alter“, erschließbar aus *ce-zp* „5 + 2“, *sem-[z]p* „6 + 2“, *Xo-sfer* „6 + 2 > October“ und aus *Semprōnius Atratinus* (: *ater* „alter“), gesucht.

staroevrop. *Džēⁿbir-¹ „drug, alter“

predilytrošašk. *Džē(n)bir- „zadruha = Großfamilie“

trašk. *ζβιϰ-

slov. *[t]sěnbir-

„Genossenschaft(er)“

ζβιϰϰ-θ-τ-δ-ε-ς Ζ[ι]βερ-θιοδρ-δ-ο-ς *sěbrw/a
 „γρηγοίω“ *γρηγοίων τήρανος“

?

balt. (?)

*[t]sě/ābr-

„Genossenschaft(er)“

lit. *sėbras* let. *sėbrs* let. *sābrs*
 let. *sėbrs*

fin.

**sēbr*-²

seur

rum. *simbră*
 rum. *simbră*

madž. *cimbora*

južnoslov. rus. *sjaberw*
 **sěbrw/a* *sjaberw*

nvgršk. *σέμβροος*

shr. *sēbar*
 („težak“)

nvgršk. *σέμβροος*

¹ MAJUSKULA izraža alternacijo: *zveněč* ∞ *nezveněč*; ⁿ = pogojni izpad nosnika.

² Fin. **sēbr*- > **sēbr*- morebiti direktno iz ilytrošašine.

